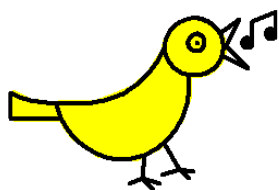

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

ŠKOLA PRO TEBE

Školní vzdělávací program Základní školy Hronov- Velký Dřevíč, okres Náchod
č.j. zšvd 71/2007

V Hronově-Velkém Dřevíči
3. 7. 2007

podpis ředitele

razítko školy

Obsah

I.	Identifikační údaje		str. 2
II.	Charakteristika školy		str. 3
III.	Charakteristika vzdělávacího programu		str. 4
IV.	Učební plán		str. 8
V.	Pravidla pro hodnocení žáků		str. 12
VI.	Autoevaluace školy		str. 13
VII.	Učební osnovy:		
	Příloha č. 1	Český jazyk	str. 16
	Příloha č. 2	Anglický jazyk	str. 23
	Příloha č. 3	Matematika	str. 27
	Příloha č. 4	Informatika	str. 34
	Příloha č. 5	Prvouka	str. 36
	Příloha č. 6	Přírodověda	str. 41
	Příloha č. 7	Vlastivěda	str. 44
	Příloha č. 8	Hudební výchova	str. 46
	Příloha č. 9	Výtvarná výchova	str. 58
	Příloha č. 10	Tělesná výchova	str. 66
	Příloha č. 11	Pracovní činnosti	str. 76

I. Identifikační údaje

Předkladatel

Název: Základní škola Hronov- Velký Dřevíč, okres Náchod

Cílová skupina 1.-5. ročník

Sídlo: Hronov, Velký Dřevíč 82, PSČ 549 34

Právní forma: příspěvková organizace

Webové stránky **www.zsvelkydrevic.com**

IČO: 709 95 443

Tel. kontakt 491 483 192

e-mail: zsvelkydrevic@centrum.cz

ředitelka školy Mgr. Alena Bartoňová

koordinátor ŠVP Jana Mlázovská

Zřizovatel: Město Hronov

Sídlo nám. Čs. armády 5, Hronov PSČ 549 31

Kontakt 491 485 053 www.mestohronov.cz

Platnost od 1.září 2007 pro 1. ročník

II. Charakteristika školy

Velikost a úplnost školy

Jsme málotřídní školou s 1.až 5. postupným ročníkem, v současné době trojtřídní. Nacházíme se v okrajové části města Hronova ve Velkém Dřevíči. Škola vzdělává 49 žáků, průměrná naplněnost tříd je 19 žáků.

V jednom oddělení školní družiny pracuje 30 dětí.

Vybavení školy

V budově školy se nachází 3 učebny a 3 odborné pracovny / počítačová, hudební a i jazyková, / sportovní hala, školní družina, školní pozemek a malá školní dílna, která v současné době slouží pro uložení nářadí pro školní pozemek.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory, které jsou pro výuku vyhovující stejně tak jako hygienické zázemí (šatny, WC, sprchy)

Pro relaxaci žáků slouží prostorná tělocvična o přestávkách.

Žáci i učitelé mají možnost využívat žákovskou a učitelskou knihovnu.

Počítačová síť, která obsahuje 10 počítačů a dva notebooky s přístupem na internet. Rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím internetu..

Velkou pozornost věnujeme integraci žáků se specifickými poruchami učení, navštěvují v malých skupinkách reedukační nápravu pod vedením pedagoga s příslušnou specializací a pracují podle individuálního plánu.

Ročníkové projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou krátkodobé i dlouhodobé. Příprava, realizace, výstupy a hodnocení projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Zájmová činnost

Škola nabízí bohatý výběr zájmových kroužků různých oborů pro volnočasové aktivity žáků, což oceňují rodiče i žáci.

Mnohaletou tradici má na naší škole pěvecký sbor Pěváček, který úspěšně reprezentuje naši školu na nejrůznějších kulturních akcích.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má pět zkušených kvalifikovaných členů. Všichni pedagogičtí pracovníci se zúčastňují vzdělávacích akcí podle svých zájmů, potřeb a možností školy.

Školní družina má jedno oddělení s jednou vychovatelkou.

Charakteristika žáků

Většina žáků pochází z Velkého Dřevíče a Rokytníka, někteří dojíždějí i z Hronova a okolních obcí.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči probíhá ve třech úrovních a to na základě Úzkého kruhu rodičů, což jsou volení zástupci jednotlivých tříd, třídních schůzek, jež se konají formou tradičních schůzek nebo informativních pohovorů o prospěchu a chování žáků. Třetí úroveň je činnost Školské rady. Rodiče mají možnost zúčastnit se výuky žáků v různých ročnících i výuky žáků s vývojovou poruchou učení pod vedením reedukačního pedagoga.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek.

Svoje působení v umělecké oblasti prezentují žáci i učitelé na každoroční vánoční besídce pestrým a bohatým programem.

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícím.

Úzce spolupracujeme se zřizovatelem - Město Hronov, s PPP v Náchodě / šetření školní zralosti, poruchy učení, konzultace /, s mateřskou školou /hospitace v první třídě /, s Městskou knihovnou E. Hostovského / besedy, exkurze /, Dominem /Dům dětí a mládeže/, Základní uměleckou školou / společná vystoupení /, Domovem důchodců Justynka, Kulturním informačním střediskem, Českým červeným křížem, TJ Sokolem Velký Dřevíč.+

III. Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Název vzdělávacího programu **Škola pro tebe** vyjadřuje základní myšlenku poskytovat vzdělání a výchovu v příjemné, klidné atmosféře, s náročným a citlivým přístupem ke každému žákovi. Chceme srovnatelnou péči věnovat žákům nadaným i těm, kterým se ve škole vždy všechno nedaří. Nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale podporovat i žáky s jiným druhem nadání jako je hudební, pohybové, manuální a estetické, a poskytovat péči žákům s poruchami učení..

Důležitou úlohu plní činnost školní družiny s nabídkou zájmových útvarů, organizováním akcí o vedlejších prázdninách i celoškolských akcí v průběhu školního roku.

Chceme naznačit cestu ke zdravému životnímu stylu, vést ke schopnosti kulturního a estetického prožitku či vlastní tvořivosti. Důraz je kladen na informační a komunikační technologie, jejichž využívání by se mělo stát pro naše žáky běžné.

Program sleduje rozvíjení klíčových kompetencí žáků důležitých pro rozvoj každého jedince. Povedeme žáky k tomu, aby si vážili výsledků své práce a sebehodnocení.

Budeme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základů všeobecného vzdělávání a tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v dalším praktickém životě.

Klíčové kompetence

Učení

- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.

- Na začátku hodina žáky seznámíme s cílem vyučovací hodiny a na konci s žáky zhodnotíme jeho dosažení.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Pozitivně motivujeme k učení- snažíme se cíleně vytvářet situace, v nichž má žák radost z učení.
- Učíme práci s chybou.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.

Řešení problémů

- Učíme žáky nebát se problémů
- Vytvářením problémových úloh učíme žáky prakticky řešit.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost, logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, učíme ,jak některým problémům předcházet.
- Učíme se aplikovat získané postupy na jiné situace.
- Učíme žáky obhájit svůj názor.
- Učíme pracovat s učebnicemi, encyklopediemi, atlasy a PC.

Komunikativní

- Vedeme k rozvoji slovní zásoby v českém i cizím jazyce.
- Navozujeme situace pro správnou komunikaci.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Učíme žáky prezentovat a publikovat své vlastní myšlenky / školní časopis /.
- Učíme žáky naslouchat druhým.
- Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých věkových kategorií.

Sociální a personální

- Učíme žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu a práci ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu.
- Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky / mezi žáky a učiteli /

- Vyžadujeme dodržování společně stanovených pravidel chování.

Občanské

- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole.
- Vedeme žáky k úctě a sebeúctě k druhým lidem.
- Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí.
- Monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.
- Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti.
- Při kázeňských problémech se vždy snažíme zjistit jejich motiv / příčinu /.
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity / zájmová činnost / jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- Jsme připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
- Vedeme k chápání sounáležitosti jedince ke své obci a vlasti.
- Netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Učíme žáky zastat se druhého, je-li v právu. Vedeme žáky k třídění odpadu /environmentální výchova/

Pracovní

- Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, žádnou práci netrestáme – tím vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce a k ochraně zdraví.
- Učíme žáky plnit své povinnosti a závazky.
- Seznamujeme žáky s různými profesemi formou exkurzí, besed a filmů.
- Pomáháme ujasňovat představy žáků o jejich budoucím povolání.
- Vedeme žáky k udržování pořádku a čistoty na svém pracovišti.
- Nabízíme žákům zájmovou činnost k rozvoji jejich individuálních schopností .

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami / žáci se specifickými poruchami učení /

Žáci , u kterých se projevují příznaky některé specifické poruchy učení, posíláme se souhlasem rodičů do pedagogicko – psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče, pokud rodiče souhlasí.

Máme vyškolenou asistentku, která s dětmi pracuje. Žáci se učí v malých skupinkách po třech, každý týden jednu vyučovací hodinu zařazenou před výukou. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště speciální pedagog, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizují individuální vzdělávací plán / IVP/ Struktura IVP vychází z platné právní úpravy. V plánu uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v PPP , na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení ,termín reedukační péče, jméno učitelky, která bude s dítětem pracovat.

Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Škola vyhledává a podchycuje talentované a mimořádně nadané žáky. Umožňujeme jim pracovat na počítači individuálně pracovat s naučnou literaturou / hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy /, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly. Zvýšená péče je věnována žákům, kteří mají zájem o osmileté gymnázium.

Talentované děti připravujeme na soutěže a přehlídky v oboru hudebním, výtvarném, recitačním, literárním / školní časopis /. Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit , zapojujeme je do sportovních soutěží v rámci školy i mimo ni. Talent a nadání žáků rozvíjíme v zájmových kroužcích.

Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel školy po dohodě s rodiči na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy /architektonické řešení, asistent, zabezpečení kompenzačními i edukačními pomůckami/ I místním specifickým /dostupnost zdravotně sociální péče/

Nezbytná je **úzká spolupráce s odborným pracovištěm**, v jehož péči dítě je.

- Vypracujeme individuální vzdělávací plán
- Vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka, možnosti úlev a tolerancí
- Seznámíme spolužáky s handicapem dítěte

Zásady pro práci s dětmi s postižením

- Respektování zvláštností dítěte
- Vývojovost –nepřeskakovat jednotlivé vývojové etapy
- Speciální pomůcky, metody a formy výchovné práce
- Soustavnost

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

V případě, že dítě má diagnostikovanou specifickou poruchu učení, snažíme se postupovat tak, abychom mu pomohli využít jeho skutečné vědomosti a dovednosti v souladu s rozumovým potenciálem.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Zásady pro práci s dětmi

- V případě potřeby vypracování individuálního vzdělávacího programu
- Odpovídající metody a formy práce
- Pravidelná spolupráce s rodinou
- Spolupráce s odborným pracovištěm
- Vytváření příznivého klimatu pro působení těchto dětí na škole

3.Učební plán

UČEBNÍ PLÁN

Vyučovací předmět	Zkratka	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					Minimální dotace 1.-5. roč.	Disponibilní čas. Dotace 1.-5. roč.
		1	2	3	4	5		
Povinné předměty								
Český jazyk	ČJ	7+2	7+2	7+2	7	7	35	6
Anglický jazyk	AJ			3	3+1	3	9	1
Matematika	M	4	3+2	5	3+2	5	20	4
Informatika	I				1	1	1	1
Prvouka	PRV	2	2	2+1			6	1
Vlastivěda	VL				1	1+1	2	1
Přírodověda	PŘ				2	2	4	
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	VV	1	1	1	2	2	7	
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10	
Pracovní činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5	
Celkem vyučovacích hodin		20	21	25	26	26	104	14
Celkem odučeno týdně								118

Nepovinný předmět

Sborový zpěv

SZ 1 vyučovací hodina pro žáky 1.-5. ročníku

Posílili jsme hodinové dotace předmětům Český jazyk v 1.-3.ročníku , Anglický jazyk ve 4. ročníku. Matematika v 2. a 4. ročníku, Informatika v 5. ročníku, Prvouka ve 3. ročníku a Vlastivěda v 5. ročníku. Ve 4.ročníku budeme vyučovat v prvním pololetí 2 hodiny Vlastivědy a 1 hodinu přírodovědy a ve druhém pololetí 2 hodiny Přírodovědy a 1 hodinu Vlastivědy.

Anglický jazyk je jediným zástupcem vzdělávacího oboru cizí jazyk.
Základní vyučovací jednotka je vyučovací hodina / 45 minut /

Průřezová témata se nevyučují samostatně a jsou součástí vyučovacích předmětů, průběžně přirozeně prolínají všemi vyučovacími předměty.

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

Poznávání

Sebepoznání

Seberegulace

Psychohygienu

Kreativita

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Poznávání lidí

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

MORÁLNÍ ROZVOJ

Řešení problémů

Hodnoty , postoje

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Občanská společnost a škola

Občanská společnost a stát

Formy participace v politickém životě

Principy demokracie

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VME)

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MV)

Kulturní difference

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturalita

Princip sociálního smíru a solidarity

5. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity, problémy životního prostředí

Vztah člověka a prostředí

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality

Stavba mediálních sdělení

Vnímání autora mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálních sdělení
Práce v realizačním týmu

Osobností a sociální výchova jsou ve všech ročnících běžnou součástí výuky ve všech vyučovacích předmětech.

- 1.OSV-Osobnostní a sociální výchova
- 2.VDO-Výchova demokratického občana
- 3.VME-Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- 4.MV- Multikulturní výchova
- 5.EV- Enviromentální výchova
- 6.MEV-Mediální výchova

Český jazyk

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-5.ročník
- 2.VDO-Občanská společnost a škola-1.-2.ročník
- 3.VME-Evropa a svět 4.-5. ročník
- 4.MV- Kulturní diference 5.ročník
Lidské vztahy 1.-5. ročník
- 5.EV- Vztah člověka a prostředí 1.-5. ročník
Lidské aktivity,problémy 1.-5. ročník
- 6.MEV-Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení 3.-5. ročník
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality 2.-5. ročník
Stavba mediálního sdělení 4.-5. ročník
Tvorba mediálního sdělení 5. ročník
Práce v realizačním týmu 5. ročník
Vnímání autora mediálních sdělení 1.-5. ročník

Anglický jazyk

- 1.OSV – všechny oblasti 3.-5. ročník
- 3.VME- Jsme Evropané 5. ročník
- 4.MV- Multikulturalita 3.-5. ročník

Matematika

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-5. ročník
3. VME-Objevujeme Evropu a svět 5. ročník
5. EV - Lidské aktivity,problémy životního prostředí 1.-5. ročník

Prvouka

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-3. ročník
- 2.VDO-Občanská společnost a stát 3. ročník
- 4.MV - Princip sociálního smíru a solidarity 1.-3. ročník
- 5.EV - Ekosystémy 2.-3. ročník
Základní podmínky života 1.-3.ročník

6.MEV-Fungování a vliv médií ve společnosti 1.-3. ročník

Vlastivěda

- 1.OSV- všechny oblasti 4.-5. ročník
- 2.VDO- Formy a participace v politickém životě 4. ročník
Principy demokracie 4. ročník

Přírodověda

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-5. ročník
- 4.MV- Etnický původ 5. ročník
- 5.EV- Ekosystémy 4. ročník
Základní podmínky života 4.-5.ročník

Hudební výchova

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-5. ročník
- 4.MV – Multikulturalita 3.-5. ročník
Princip sociálního smíru a solidarity 3.-5. ročník
- 6.MEV-Práce v realizačním týmu 1.-5. ročník

Výtvarná výchova

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-5.ročník
- 4.MV- Kulturní diference 3.-5. ročník
- 5.EV- Vztah člověka a prostředí 1.-5. ročník
Lidské aktivity, problémy životního prostředí 1.-5. ročník
- 6.MEV- Práce v realizačním týmu 3.-5. ročník

Pracovní činnosti

- 1.OSV- všechny oblasti 1.-5.ročník
- 5.EV - Vztah člověka k prostředí 1.-5. ročník
Lidské aktivity, problémy životního prostředí 1.-5. ročník
- 6.MEV- Práce v realizačním týmu 1.-5. ročník

Tělesná výchova

- 1.OSV- všechny oblast 1.-5. ročník
- 2.VDO- Principy demokracie 1.-5. ročník
- 3.VME- Objevujeme Evropu a svět 3.-5. ročník
- 6.MEV- Práce v realizačním týmu 1.-5. ročník

V. Pravidla pro hodnocení žáků

Způsob hodnocení

Pro hodnocení žáků používáme klasifikaci, zvýrazňuje se kladná motivační úloha pěkných známek.

Ve výjimečných případech může ředitel školy rozhodnout o uplatnění slovního nebo kombinovaného hodnocení a to na základě návrhu učitele a souhlasu zástupce žáka.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření /český jazyk, cizí jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda/ hodnotíme 1.-5. stupněm. Předměty s převahou praktických činností /pracovní činnosti/ klasifikujeme 1.-3. stupněm, stejně jako předměty s převahou výchovného zaměření. Podrobná kritéria jsou uvedena v klasifikačním řádu.

Důležitou součástí hodnocení tvoří hodnocení chování a kázně žáků. Zvláště v této oblasti je důležitý systém pochval o odměňování jako motivujícího a pozitivního aspektu školního života.

Obecné zásady hodnocení

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- *soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- *soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- *různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- *kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- *analýzou výsledků činnosti žáka,
- *konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami,
- *rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka,

*Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

*Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

*Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.

Klasifikace žáka

*Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.

*Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

*V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

*Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematickosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšmu.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše třídní učitelé číselné výsledky celkové klasifikace do katalogových listů a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonný zástupce žáka informuje o prospěchu a chování

- učitel jednotlivých předmětů dle pokynů ředitele školy (třídní schůzky, konzultační dny..),
- třídní učitel, nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
- ředitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Soulad s ŠVP v oblasti hodnocení zajišťuje kladení důrazu na sebehodnocení žáků, práci s chybou, poskytnutí zpětné vazby /co již umím, v čem se zlepšit, kde jsem vynikající, kde mám mezery/ rozvíjení klíčových kompetencí.

VI. Evaluace

Evaluace tvoří součást práce školy. Dělíme ji na tyto skupiny :

A.Hodnocení dlouhodobých plánů, záměrů, cílů

Znamená to neustále zvažovat podobu koncepce školy, které prvky vyřadit jako neúčinné, které naopak přidat jako potřebné nebo alespoň vhodné.

Velká pozornost je věnována **klimatu školy**. Pro vyhodnocování tohoto bodu platí především tato kritéria:

Identifikují se žáci a personál se školou, jsou na ni hrdí?

Je přijímání rodičů a návštěvníků vstřícné?

Hraje vedení školy pozitivní úlohu při budování dobré atmosféry ve škole?

Charakterizuje práci školy na všech stupních smysl pro fair play a spravedlivost?

Je morálka žáků a personálu vysoká?

Jsou dobré vztahy mezi pracovníky, mezi pracovníky a žáky a mezi žáky navzájem? Jsou žáci a učitelé více spolupracovníky nebo nepřáteli?

Jsou požadavky pracovníků na kázeň žáků (ale i vlastní) patřičně vysoké, ale přiměřené ?

Je oceňována důležitost udělování pochval a odměn?

Je prostředí školy příjemné?

Je prostředí školy bezpečné?

Cílem je spokojený žák a rodiče, vytvoření dobré pověsti školy, kladná prezentace školy na veřejnosti.

B. Hodnocení krátkodobých (ročních) plánů

Koncepce tvoří pevnou podobu školy a její změny nebývají tak časté. Roční plány se týkají hlavně toho, v čem je třeba stávající prvky koncepce zlepšovat – od změn radikálnějších po pouhé kosmetické úpravy.

Cílem je zbavit se všeho, co práci spíše narušuje, brzdí a dosáhnout opaku. Toto hodnocení je prováděno pravidelně za školní rok.

C. Hodnocení pedagogických pracovníků

Každý pracovník musí dostat tvůrčí prostor pro své uplatnění. Iniciativa, tvořivost, kreativita jednotlivých pracovníků, to je základní stavební kámen pro úspěšnou práci. Pro hodnocení platí tato kritéria:

I. Standard

- A. Výuková oblast :** a) hospitace (metody práce korespondující s hlavními cíli, nápaditost)
b) klasifikace a hodnocení žáků
c) rozборы žákovských prací (sešity, výkresy, výrobky ...)
d) srovnávací prověrky, testy
- B. Výchovná oblast :** a) přístup k dětem, obětavost, autorita
b) respektování poruch učení
c) dbání na vnitřní řád (mj. i dozory)
d) spolupráce se školním vysíláním a časopisem
e) prostředí (pořádek, výzdoba)
- C. Administrativa :** a) úroveň dokumentace (přesnost, včasnost)
b) včasnost a přesnost termínu úkolů
- D. Organizace školy :** a) plnění zadaných úkolů
b) kabinety a funkce
c) prostorové podmínky-vybavení a vzhled školy
- E. Jednání s rodiči** pravdivost a taktnost
vzájemná informovanost rodičů, zřizovatele, vedení školy a Školské rady
- F. Třídní učitel :** a) vztahy v kolektivu třídy, ovlivňování, prevence problémů
b) fungování vnitřního řádu školy
c) vzhled třídy
d) úroveň čtvrtletního a pololetního hodnocení třídy
e) sledování vývojových poruch
f) individuální (neoficiální) dokumentace třídního učitele
g) oficiální dokumentace třídního učitele
h) dodržování souladu ŠVP s realizací
- G. Vztahy na pracovišti:** a) vytváření vzájemné spolupráce a podpory
b) jednotné postupy při řešení problémů
c) vzájemné hospitace

II. Nadstandard

- a) nápady, tvořivost, iniciativa, vytváření image školy
b) granty, pedagogická tvořivost (tj. vnitřní granty)
c) práce v mimoškolních institucích
d) sebevzdělávání, rozšiřování kvalifikace
e) reprezentace školy (soutěže, akce mimo školu)
f) příprava na přijímací zkoušky
g) kroužky, doučování
h) účast a umístění v soutěžích

- i) přijetí žáků na osmiletá gymnázia
- j) uveřejňování příspěvků o životě školy na webových stránkách

D. Účast v celostátních srovnávacích testech typu Kalibro, Scio. Cílem je porovnání úspěšnosti žáků s jinými školami.

E. Objektivizace hodnocení a klasifikace žáků

Učitelé při každodenní práci se žáky provádějí rozbor výsledků jejich činnosti a posuzují míru jejich schopností. Aby hodnocení a klasifikace žáků byla objektivní, vytvořili jsme testy pro třetí a pátý ročník. 3. ročník-český jazyk, porozumění čtenému textu, matematika, 5. ročník český jazyk, matematika, anglický jazyk , všeobecné znalosti.

Objektivizace probíhá i formou zapojení do srovnávacích testů SCIO a Kalibro.

F. Dotazníky, ankety, Mapa školy (pro žáky, rodiče, pracovníky), Jsou to nástroje pro zajišťování zpětné vazby, korigování nesprávností, vytváření úprav v koncepci školy

VII Osnovy

Jsou uvedeny v přílohách č.1-11

Příloha č. 1 Český jazyk

Charakteristika předmětu, obsahové a časové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek. Jazykové výchovy, Komunikační a slohové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Vyučovací předmět má časovou dotaci v 1.-3. ročníku 9 hodin týdně, ve 4.-5. ročníku 7. hodin týdně.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky a problémy bránící v učení. Porovnává, pozoruje, experimentuje, získané výsledky posuzuje, vyvozuje z nich závěry. Operuje s obecně používanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a používá vlastního úsudku a zkušenosti

Kompetence komunikativní

Naslouchá promluvám jiných lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor.

Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném a ústním projevu.

Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, gest, zvuků a jiných informačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně, tvořivě je využívá k svému rozvoji.

Kompetence sociální:

Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňuje kvalitu práce v týmu.

Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnění dobrých mezilidských vztahů.

Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování.

Kompetence občanské.

Chápe základní principy, na nichž spočívají, zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému psychickému násilí.

Kompetence pracovní.

Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Český jazyk Jazyková výchova 1.ročník

Učivo:zvuková stránka jazyka-sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, slovní zásoba a tvoření slov- slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová

Očekávané výstupy: Rozlišuje zvukovou i grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, porovnává význam slov

Průřezová témata: 1 OSV – Pozorování , sociální rozvoj

Kontrola: Dokáže správně rozlišit, vyslovit a pojmenovat hlásky, analyzuje slova na slabiky a hlásky, provádí zpětně jejich syntézu, chápe význam slov a porovnává jejich význam.

Komunikační a slohová výchova 1. ročník

Učivo: praktické čtení /technika čtení, čtení pozorné, s porozuměním, čtení jako zdroj informací/
naslouchání / věcné naslouchání, pozorné, aktivní zaznamenání slyšeného/
mluvený projev – základy techniky mluveného projevu / dýchání, tvoření hlasu, výslovnost /
komunikační žánry- pozdrav, oslovení ,prosba/
písemný projev-základní hygienické návyky/ správné sezení, uchopení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem/

Očekávané výstupy Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, porozumění písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti, pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost, v krátkých mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči ,zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním.

Průřezová témata: 1. OSV – Poznávání ,Psychohygiena
2.VDO Občanská společnost a škola

Kontrola: Dokáže se zdvořile vyjadřovat v kontaktu s partnerem, dodržuje základní hygienické návyky při psaní, ovládá správnou techniku čtení, porozumí jednoduchému obsahu čteného

Literární výchova 1.ročník

Učivo:poslech literárních textů, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, literární druhy a žánry /čtenář, kniha, spisovatel, básník, říkadlo,rozpočítadlo, hádanka, pohádka /

Očekávané výstupy: Přednáší texty přiměřené věku, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších.

Průřezová témata: 1.OSV-Poznávání lidí
2. EV - Vztah člověka a prostředí
Lidské vztahy a problémy

Kontrola: Dokáže přednést báseň přiměřenou věku, řeší jednoduché hádanky, vysvětlí rozdíl mezi spisovatelem a básníkem.

Jazyková výchova **2.ročník**

Učivo. zvuková stránka jazyka- modulace souvislé řeči ,/ tempo ,intonace,přízvuku, slovní zásoba a tvoření slov / homonyma, synonyma /, tvarosloví – slovní druhy podstatná jména, slovesa / pravopis slabik bě,pě, vě,mě,dě,tě,ně, psaní u,ú,ů, psaní i,y, po měkkých a tvrdých souhláskách , druhy vět podle významu, věta jednoduchá a souvětí

Očekávané výstupy: Porovnává význam slov, slova opačného významu, nadřazená a podřazená, užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen sloves a přídavných jmen, odůvodňuje a píše správně i,y po měkkých a tvrdých souhláskách, píše velká písmena na začátku vět

Průřezová témata:2. VDO – Občanská společnost a škola

Kontrola: Vysvětluje význam slov opačného významu, synonym a homonym, definuje podstatná jména, slovesa, objasní psaní i,y po měkkých a tvrdých souhláskách.

Komunikační a slohová výchova **2.ročník**

Učivo: praktické čtení, technika čtení, plynulost, vyhledávací čtení, soustředěné naslouchání, zaznamenání slyšeného, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry / vzkaz vypravování ,dialog na základě obrázkového materiálu, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování, mimika, písemný projev /adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka/

Očekávané výstupy: Porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené náročnosti, respektuje základní komunikativní pravidla v rozhovoru, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev, seřadí ilustrace podle vzájemné časové posloupnosti.

Průřezová témata: 5.EV- Vztah člověka a prostředí
6. MEV- Interpretace mediálního sdělení a reality

Kontrola. Dokáže samostatně vyprávět podle obrazového materiálu. Používá zdvořilé vyjadřování v dialogu s partnerem, napíše správně blahopřání, pozdrav, adresu

Literární výchova

2.ročník

Učivo: přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného textu, vlastní výtvarný doprovod, základní literární pojmy/herce, divadlo, režisér, divadelní představení/

Očekávané výstupy: Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování texty přiměřené věku. rozlišuje pohádku od ostatních literárních žánrů.

Průřezová témata: 1.OSV- Sebepoznávání
5.EV- Lidské vztahy
6.MEV- Vnímání autora mediálních sdělení

Kontrola: Reprodukce přečtenou pohádku, rozlišuje dobré a špatné vlastnosti hlavních hrdinů, dokáže přednést z paměti vhodný literární text

Jazyková výchova

3.ročník

Učivo: stavba slova /část předponová, kořen slova, část příponová/, slovní druhy, tvary slov, základní skladební dvojice, homonyma a synonyma, slova opačného významu, psaní i, y po obojetných hláskách, párové hlásky

Očekávané výstupy: Vyhledává v textu slova vyjmenovaná a jim příbuzná, porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu /děj, věc, okolnost, vlastnost/, odůvodňuje a píše správně i, y po obojetných hláskách ve vyjmenovaných slovech, píše velká písmena v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat, místních pojmenováních, píše správně párové hlásky.

Průřezová témata: 4. MV- Lidské vztahy

Kontrola: Vysvětluje psaní velkých písmen ve vlastních jménech, rozlišuje správné psaní párových hlásek, zdůvodňuje psaní i, y po obojetných hláskách ve vyjmenovaných slovech

Komunikativní a slohová výchova:

3.ročník

Učivo: znalost orientačních prvků v textu, věcné čtení- klíčová slova, soustředěné naslouchání, reagovat otázkami, komunikační žánry/ vyprávění, popis vzkaz, zpráva, oznámení, dialog/, střídání rolí mluvčího a posluchače, mimojazykové prostředky, gestikulace, žánry písemného projevu / dopis, jednoduché tiskopisy- přihláška, dotazník /

Očekávané výstupy: Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích, píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení

Průřezová témata: 1.OSV- Poznávání lidí, Psychohygiena
6.MEV-Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Kontrola: Zavede si čtenářský deník, vypráví o přečtené knize, vyplní jednoduchou přihlášku, dotazník, dokáže napsat krátkou pohádku.

Literární výchova

3.ročník

Učivo: zážitkové čtení a naslouchání, poslech literárních textů, dramatizace vhodného literárního textu, základní literární pojmy/ bajka povídka, verš, rým, přirovnání/

Očekávané výstupy: Vyjadřuje své pocity z přečteného textu, pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.

Průřezová témata: 6.MEV – Interpretace mediálních sdělení

Kontrola: Vyhledá si informace o oblíbeném pohádkáři a seznámí spolužáky s jeho životem a dílem, vybere a přednese úryvek z oblíbené pohádky.

Jazyková výchova

4.ročník

Učivo: zvuková stránka jazyka-modulace souvislé řeči, tempo, intonace, přízvuk, slovní zásoba a tvoření slov- synonyma, homonyma, slovní druhy, skladba/věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice/, pravopis /psaní i, y po obojetných souhláskách, koncovky podstatných jmen-vzory,

Očekávané výstupy: Porovnává význam slov, slova více významová, rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou, určuje slovní druhy plnovýznamových slov a používá je ve správných tvarech ve svém mluvním projevu, rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, vyhledává základní skladební dvojice, píše správně i, y po obojetných souhláskách, ovládá pravopis koncovek podstatných jmen.

Průřezová témata: 3.VME- Evropa a svět
5.EV- Vztah člověka a prostředí

Kontrola: Rozlišuje význam slov, poznává ve slově kořen, část předponovou a příponovou, určuje slovní druhy, rozliší větu jednoduchou a souvětí, vyhledává základní skladební dvojice, zvládá pravopis i, y po obojetných souhláskách a v koncovkách podstatných jmen.

Komunikativní a slohová výchova

4. ročník

Učivo: správná technika čtení, věcné, praktické čtení, čtení jako zdroj informací, naslouchání, zdvořilé vyjadřování v kontaktu s partnerem, zaznamenání slyšeného, základy techniky mluveného projevu, dýchání, výslovnost, tvoření hlasu, komunikační žánry /omluva ,zpráva, oznámení /, úhledný ,čitelný písemný projev, základní hygienické návyky, hygiena zraku, žánry písemného projevu /omluvenka, adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vypravování/

Očekávané výstupy: Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení, reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si podstatná fakta, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený a písemný projev s dodržением časové posloupnosti.

Průřezová témata: 1.OSV – Komunikace
4.MV - Lidské vztahy
6.MEV –Stavba mediálního sdělení

Kontrola: Dokáže plynně a s porozuměním přečíst přiměřeně náročný text a reprodukovat jeho obsah. Zvládá důležité žánry písemného projevu / omluvenka, adresa, pozdrav z výletu /.

Literární výchova

4. ročník

Učivo: poslech literárních textů, zážitkové čtení a poslouchání, tvořivé činnosti v literárním textu / přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného, základní literární pojmy / literární druhy, báseň , verš rým, pohádka ,povídka, bajka /

Očekávané výstupy: Vyjadřuje své dojmy z četby, zaznamenává je, volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.

Průřezová témata. 3.VME –Evropa a svět
5.EV - Vztah člověka a prostředí

Kontrola:Přednese báseň , vypráví pohádku, povídku, bajku, vede si čtenářský deník, reprodukuje zážitky z četby, text doprovází vlastní ilustrací.

Jazyková výchova

5. ročník

Učivo: zvuková stránka jazyka- modulace souvislé řeči/ tempo, intonace, přízvuk/,slovní zásoba a tvoření slov, slova jednovýznamová a vícevýznamová, tvarosloví /slovní druhy, tvary slov/, skladba , /základní skladební dvojice, věta

jednoduchá a souvětí / pravopis koncovek podstatných jmen a přídavných jmen měkkých i tvrdých, shoda podmětu s přísudkem

Očekávané výstupy: Určuje slovní druhy a používá je v gramaticky správných tvarech, vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty, užívá vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby je obměňuje, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.

Průřezová témata : 1. OSV –Komunikace

Kontrola: Určuje slovní druhy, vyhledává základní skladební dvojice, používá vhodné spojovací výrazy v souvětích a obměňuje je, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.

Komunikativní a slohová výchova

5. ročník

Učivo: věcné čtení s porozuměním, aktivní naslouchání, zaznamenání slyšeného, reagovat otázkami, základní komunikační pravidla, zahájení a ukončení dialogu, mimojazykové prostředky řeči, v písemném projevu / dopis, popis, inzerát, přihláška, dotazník/

Očekávané výstupy: Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné zaznamenává, vede správně dialog, telefonický rozhovor, rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě, píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.

Průřezová témata : 1.OSV –Kooperace a kompetence
5.EV - Lidské aktivity, problémy
6.MEV –Práce v realizačním týmu

Kontrola: Dokáže vést správně dialog, umí napsat dopis, vyplnit přihlášku, dotazník. Čte s porozuměním, vyhledává a zaznamenává podstatné.

Literární výchova

5. ročník

Učivo: zážitkové čtení a naslouchání, tvořivá činnost s literárním textem, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, základní literární pojmy /básník, kniha, divadelní představení, herec, režisér, přirovnání/

Očekávané výstupy : Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.

Průřezová témata: 6.MEV –Tvorba mediálního sdělení
4.MV - Kulturní diference

Kontrola: Sehraje jednoduchou scénku. Vede si čtenářský deník a připraví referát z četby.

Příloha č. 2-Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně v 3. a 5. ročníku, ve čtvrtém byl posílen na 4 hodiny týdně. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků.

Předmět směřuje k tomu, aby byli žáci schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí též porozumět čtenému textu, který je obsahem slov na jejich jazykové úrovni.

Výuka seznamuje žáky s reáliemi zemí, která tímto jazykem hovoří. Znalost jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

I. období 3. ročník

Tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. U žáků se probouzí zájem o studium cizího jazyka. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka, na zvládnutí vztahů mezi grafickou a zvukovou stránkou, na první seznámení s reáliemi, kulturou a typickými jevy života zemí příslušné jazykové oblasti.

Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat na běžné situace každodenního života.

Metody a formy práce jsou založeny na činnosti a hře. Výuka je propojena s pohybovou, výtvarnou, hudební a dramatickou výchovou. Využívá se říkanek, básniček, písniček a dalších textů v interpretaci rodilých mluvčích. Je rozvíjena představivost dětí, podněcuje se jejich aktivita a tvůrčí přístup.

Kompetence k učení

- Pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.

Kompetence k řešení problémů

- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- Porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- V jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování,

- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

- Získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

- Samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

I. období 3. ročník

Očekávané výstupy

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti:

1. vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
2. rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
3. rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
4. pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
5. používá abecední slovník učebnice

Školní výstupy

1. Vybaví si slovní zásobu v daných okruzích

učivo

Rodina
Domov
Volný čas
Číslice 0-10
Barvy
Základní fonetická znaménka

2. Pozdraví, poděkuje

Pozdrav
Poděkování
Pokyny ve třídě

Rozumí jednoduchým pokynům ve třídě

3. Napíše krátká sdělení

Adresa
Blahopřání
Pozdrav z prázdnin
Anglická abeceda

Vybaví si a reprodukuje angl. abecedu

4. Utvoří větu jednoduchou, zápornou a otázku

Věta jednoduchá
Otázka, zápor u slovesa být
Člen určitý a neurčitý

5. Orientuje se v učebnici a používá slovníček

Slovní zásoba, učebnice

Průřezová témata: 1. OSV – Osobnostní rozvoj-cvičení smyslového vnímání, soustředění, pozornosti, cvičení dovednosti zapamatování
4.VME - Multikulturalita, život dětí v jiných zemích

II. období 4.-5. ročník

Navazuje plynule na 1. období s tím rozdílem, že vnímání a osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání se stává postupně uvědomělé, žáci jsou vedeni k osvojování strategií učení. Do výuky jsou začleňovány krátkodobé projekty, v nichž se uplatňuje samostatná či skupinová tvořivá práce žáků

Na konci prvního období základního vzdělávání žák

Receptivní řečové dovednosti

1. Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vtahem k osvojovaným tématům
2. Rozumí obsahu a smyslu autentických materiálů /časopisy, obrazové a poslechové materiály a používá je ke své práci

3. Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu

4. Vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku

5. Používá dvojjazyčný slovník

Produktivní řečové dovednosti

6. Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text, odpověď na sdělení, vyplní základní údaje do formulářů

7. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace

8. Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

Interaktivní řečové dovednosti

9. Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s kamarádem, poskytne požadovanou informaci.

II. období 4. ročník

Školní výstupy

1. Vybaví si slovní zásobu v tématu

Učivo

Časové údaje /dny, měsíce/

Domov-místo, kde bydlím

Počasí

Číslice 1-100

Nákupy

Volný čas

Zvyky, tradice /Vánoce, Velikonoce/

2. Seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály

Motivační písničky, říkanky
Autentické ilustrativní materiály

krátké poslechové ukázky k tématům

---

3. Čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost	krátké texty k tematickým okruhům
4. Orientuje se v textu, odpoví jednoduše na položenou otázku	Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky
5. Orientuje se v anglické abecedě používá slovník učebnice	Anglická abeceda
Napíše krátké sdělení o sobě, o rodině	Přít. čas to have, to be
7. Reprodukuje jednoduchou říkanku, písničku Seřadí věty podle kontextu Reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma	Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad, Hra v rolích předložky místa, frekvent. příslovce
8. Při obměňování textu používá známou slovní zásobu, fráze	antonyma jednoduché fráze
9. Vybaví si pozdravy Sestaví odpověď na jednoduchou otázku Sdělí, co má a co nemá rád Zeptá se na množství	Pozdravy Hra v rolích, modelové situace Určení místa, popis počasí, nákup zboží v obchodě

Průřezová témata: 2.OSV Sebezpoznání, sebezpojetí - informace o mé osobě
4.VM Multikulturalita - význam využívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání

II. období 5. ročník

Školní výstupy

1. Vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu

Učivo

Naše město
Popis domu
Školní rozvrh
Volný čas
Počasí

---

2. Využívá jednoduché materiály k získávání potřebných informací
Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám např. na vývěškách, plakátech nebo v katalogích

Vyučovací předměty
Rozvrh, prázdniny
Písničky, říkanky
Nákupy, ceny výrobků, potravin
Plakátky, vývěsky
Tradice, zvyky/Valentýn, Vánoce/

---

3. Čte krátké jednoduché texty

komiksy, krátké texty na daná témata
osobní dopis

Chápe obsah osobních dopisů

Adresa

---

4. Vyhledává konkrétní informace

Práce s textem, doplňování textu,

v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc orientace v plánu města, instrukce, jak se dostanu..možnosti činností ve městě

---

5. Aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem orientuje se ve zkratkách, symbolech Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů

---

6. Používá fráze vět Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb Vazba there is, there are Sloveso to be, to have can, must, předložky místa in, between, přít. čas prostý

---

7. Při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas-koníčky Počasí-jednoduchý popis situace

---

8. Při obměňování textu využívá osvojenou slovní zásobu, fráze a spojení Doplní text podle kontextu Seřadí věty podle obsahu Synonyma, antonyma

---

9. Zvládá jednoduchou společenskou konverzaci, za podpory učitele udrží průběh konverzace Klade jednoduché otázky a na podobné odpovídá, nerozumí-li, znovu si vyžádá sdělení informace Volný čas, moje koníčky denní program, vyjádření času Představení blízkých osob /co chtějí, co mají rádi, zaměstnání/

Průřezová témata: 1. OSV

Seberegulace a sebeorganizace-plánování učení a volného času

4. MV

Multikulturalita-význam znalosti cizího jazyka jako nástroj pro dorozumívání

3. VME

Jsme Evropané –rozvíjení evropské identity

Příloha č. 3 Matematika

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předmět matematika je v základním vzdělávání založen především na praktických činnostech. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získat matematickou gramotnost.

Tato vzdělávací oblast je rozdělena do čtyř složek:

a/ Číslo a početní operace

b/Závislosti, vztahy a práce s daty

c/Geometrie v rovině a v prostoru

d/Nestandardní aplikační úlohy a problémy / 2. období /

Vzdělávacímu předmětu matematika jsou věnovány v 1. ročníku 4 vyučovací hodiny , ve 2.-5. ročníku 5 vyučovacích hodin týdně.

Matematika

Číslo a početní operace

1.ročník

Učivo: Obor přirozených čísel do dvaceti, zápis čísla, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, algoritmy písemných operací

Očekávané výstupy: Počítá předměty v daném oboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do dvaceti, zobrazí číslo na číselné ose, provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří jednoduché úlohy.

Průřezová témata: 1.OSV-Poznávání

Kontrola: Počítá prvky v daném souboru a tvoří soubory s daným počtem prvků, porovnává přirozená čísla v oboru do dvaceti a dokáže je zobrazit na číselné ose, dokáže provádět jednoduché početní operace z paměti i písemně, používá přirozených čísel v reálných situacích.

Závislosti, vztahy a práce s daty

1.ročník

Učivo:závislosti a jejich vlastnosti, jednoduché tabulky

Očekávané výstupy: Orientuje se v čase, popisuje jednoduché závislosti z praktického života

Průřezová témata.1.OSV- Sebepoznávání

Kontrola: Provádí jednoduché převody jednotek času /rok , měsíc, týden, den hodina/
Orientuje se v prostoru/ nahoře,dole vlevo ,vpravo, dál, blíž.../

Geometrie v rovině a prostoru

1. ročník

Učivo:základní útvary v rovině / čtverec, obdélník, trojúhelník ,kruh /

Očekávané výstupy: Rozezná, pojmenuje, vymodeluje, popíše základní rovinné útvary.

Průřezová témata: 1.OSV- Psychohygiena

Kontrola: Dokáže rozlišit, vymodelovat, rozlišit, porovnat a popsat základní rovinné útvary.

Číslo a početní operace

2.ročník

Učivo: Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, násobení a dělení číslem 0-6, písemné algoritmy s přirozenými čísly

Očekávané výstupy: Používá reálná čísla k modelování reálných situací, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do sta, užívá, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy, kde aplikuje osvojené početní operace.

Průřezová témata: 1.OSV- Komunikace

Kontrola: Vyznačí přirozená čísla na číselné ose, porovná přirozená čísla, rozliší rovnost a nerovnost, řeší úlohy a používá osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

2.ročník

Učivo: Závislosti a jejich vztahy, jednoduché tabulky

Očekávané výstupy: Orientuje se v čase a prostoru, provádí převody jednotek délky a objemu, dokáže se orientovat v čase a prostoru, sám sestaví jednoduchou tabulku.

Průřezová témata: 1.OSV- Občanská společnost, škola

Kontrola: Odhaduje a porovnává jednotky délky a objemu, zjištěné hodnoty zapisuje do tabulky, sestaví jednoduchý obrázkový diagram.

Geometrie v prostoru a rovině

2.ročník

Učivo: Základní útvary v rovině: lomená čára, přímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

Očekávané výstupy: Rozezná a popisuje rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.

Průřezová témata: 1.OSV- Psychohygiena

Kontrola. Definuje a rýsuje rovinné útvary / přímku, polopřímku, úsečku/, porovnává jejich vzájemnou polohu, měří délku úseček

Číslo a početní operace **3.ročník**

Učivo: Obor přirozených čísel do tisíce, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, písemné algoritmy písemných operací, násobení a dělení číslem 0-10.

Očekávané výstupy : Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, čte , zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do tisíce, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose, provádí z paměti i písemně jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy , ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.

Průřezová témata: 1.OSV-Komunikace, Sebepoznávání

Kontrola: Dokáže používat přirozených čísel v praxi, aplikuje osvojené početní operace, tvoří a řeší úlohy, porovnává a zapisuje na číselné ose přirozená čísla v oboru do 1000

Závislosti, vztahy a práce s daty **3. ročník**

Učivo: Závislosti a jejich vlastnosti, jednoduché tabulky, grafy a diagramy, jízdní řád

Očekávané výstupy: Provádí převody jednotek délky , hmotnosti, času a objemu, sestavuje a doplňuje jednoduché tabulky, schémata, posloupnosti čísel, popisuje jednoduché závislosti z praktického života.

Průřezová témata: 5.EV- Lidské aktivity, problémy, Životní prostředí

Kontrola: Orientuje se v jízdním řádu, sestavuje a doplňuje jednoduché tabulky, grafy a diagramy, převádí jednotky času, objemu ,délky, hmotnosti

Geometrie v prostoru a rovině **3.ročník**

Učivo:Základní útvary v rovině,čtverec,obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh, vzájemná poloha dvou přímek, délka úsečky, obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku, osová souměrnost.

Očekávané výstupy: Porovnává velikost rovinných útvarů, měří délku úseček, rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.

Průřezová témata: 1.OSV-Komunikace

Kontrola:

Dokáže narýsovat čtverec, obdélník, trojúhelník, vypočítá graficky jeho obvod, porovnává velikost úseček a používá správné značení.

Číslo a početní operace

4. ročník

Učivo: Obor přirozených čísel, zápis čísla v desítkové soustavě, násobilka, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly

Očekávané výstupy: Žák využívá při pamětném a písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení, provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel, zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady, kontroluje výsledky, řeší slovní úlohy.

Průřezová témata: 1. OSV-Komunikace

Kontrola: Provádí základní početní operace z paměti i písemně, řeší slovní úlohy z praxe, odhaduje výsledky, kontroluje správnost výpočtů.

Závislosti, vztahy a práce s daty

4.ročník

Učivo: Závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, tabulky

Očekávané výstupy: Čte a sestavuje jednoduché tabulky, vyhledává data, sestaví jednoduchý graf a diagram.

Průřezová témata: 6.MEV- Práce v realizačním týmu

Kontrola: Dokáže sestavit tabulku, graf, diagram, zaznamenat data.

Geometrie v prostoru a rovině

4.ročník

Učivo: Základní útvary v rovině- přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, jednotky délky a jejich převody, obvod obrazce, osově souměrné útvary

Očekávané výstupy: Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary / čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici /, sčítá a odčítá graficky úsečky, sestrojí různoběžky, rovnoběžky a kolmice, rozpozná a znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.

Průřezová témata: 1.OSV- Řešení problémů

Kontrola: Dokáže sestrojít rovnoběžky a kolmice, umí narýsovat základní rovinné útvary a vypočítá jejich obvod, rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary.

Číslo a početní operace

5.ročník

Učivo: Obor přirozených čísel, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy: Provádí písemně početní operace v oboru přirozených čísel, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje početní operace v oboru přirozených čísel.

Průřezová témata:1.OSV-Komunikace

Kontrola: Dokáže vytvořit a vyřešit slovní úlohu, odhadnout a zkontrolovat výsledek, řeší základní početní operace v oboru přirozených čísel z paměti i písemně.

Závislosti, vztahy a práce s daty

5..ročník Geometrie v prostoru a rovině

Učivo: Závislosti, jejich vztahy, grafy, diagramy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy: Vyhledává, třídí, sbírá data, čte a sestavuje jednoduché grafy a diagramy.

Průřezová témata:3.VME- Objevujeme Evropu a svět

Kontrola: Zaznamenává data do tabulky, dokáže sestavit graf a orientovat se v něm.

Geometrie v prostoru a rovině

5.ročník

Učivo:základní útvary v rovině / obvod a obsah čtverce, praktické úlohy/,základní útvary v prostoru/ kvádr , krychle , jehlan, kužel, koule ,válec /

Očekávané výstupy: Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.

Průřezová témata: 1. OSV – Řešení problémů

Kontrola: Rýsuje základní rovinné útvary a počítá jejich obsah. Porovnává základní útvary v prostoru a chápe jejich rozdílnosti.

Nadstandardní aplikační úlohy a problémy

4.-5.ročník

Učivo- Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

Očekávané výstupy: Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do jisté míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Průřezová témata: 6.MEV- Práce v realizačním týmu

Kontrola: Dokáže řešit praktické slovní úlohy a problémy.

Příloha č. 4 Informatika

Charakteristika předmětu

V předmětu Informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Hlavním cílem je, aby žáci získali základní dovednosti při ovládní výpočetní techniky, aby byli schopni orientovat se ve světě informací, naučili se s nimi pracovat a využívali je při vzdělávání a v praktickém životě. Žáci se učí zacházet s výpočetní technikou, pracovat s informacemi a využívat je v praxi. Při zpracování informací využívají vědomosti o jednotlivých počítačových programech a jejich vlastnostech. Díky aktualizaci poznatků a dostupnosti informací vhodně doplňují učební texty a materiály. K procvičování vědomostí využívají různé výukové programy. Díky Internetu jsou motivováni k poznávání i mimo proces vyučování.

Vyučovací předmět má časovou dotaci ve 4. a 5. ročníku po 1 hodině týdně.

Klíčové kompetence

Výuka informatiky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí takto :

Kompetence k učení : učí se vyhledávat a třídit informace, ovládat základní funkce některých programů, poznatky aplikuje při řešení problémů v jiných předmětech, tištěné i digitální dokumenty používá jako zdroje informací, nalézá spolehlivé aktuální informace.

Kompetence k řešení problémů : Učí se získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života,. Posuzuje věrohodnost a závažnost informací, informace vyhodnocuje a zpracovává při vyhledávání na Internetu používá vhodné cesty

Kompetence komunikativní : umí se ptát, formulovat otázky,naslouchat, vést dialog, reagovat odpovídajícím způsobem. Umí komentovat výsledky své práce podporuje logicky uspořádané přesné způsoby vyjadřování. Využívá informační a komunikační technologie ke snazší a spolehlivější výměně informací.

Kompetence sociální a personální : spolupracuje a pracuje ve skupině podle svých schopností, hledá kompromisní řešení a tím ovlivňuje kvalitu společné práce. Řeší jednoduché pracovní úkoly za pomoci vybraného programu. Promýšlí nejvhodnější postupy a volí vhodné technologie.

Kompetence občanské : Učí se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, respektuje přesvědčení jiných lidí, dodržuje informační etiku.

Kompetence pracovní : Seznamuje se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásadami hygieny a zdravého pracovního prostředí, dodržuje vymezená pravidla a povinnosti. Učí se využívat znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost.

Příloha č. 4 **Informatika**

Základy práce s počítačem **4. ročník**

Učivo : základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce, struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení, operační systémy a jejich základní funkce, zásady bezpečnosti a zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky.

Očekávané výstupy : využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie, respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software

Průřezová témata : 1. OSV komunikace
3. VME naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

Kontrola : dokáže správně zapnout a vypnout počítač i jeho přídatná zařízení, vyhledávat soubory a složky, pracovat podle pokynů s výukovými programy

Vyhledávání informací a komunikace **4. ročník**

Učivo : společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce), základní způsoby komunikace, metody a nástroje vyhledávání informací

Očekávané výstupy : při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, vyhledává informace na portálech, knihovnách a databázích.

Průřezová témata : 1. OSV komunikace
6. MEV kritický přístup k mediálnímu sdělení

Kontrola : na internetu vyhledává informace týkající se učiva v různých předmětech, dokáže si vyhledat informace týkající se jeho zájmů i praktické údaje potřebné pro běžný život.

Zpracování a využití informací **4. ročník**

Učivo : základní funkce textového a grafického editoru

Očekávané výstupy : pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Průřezová témata : 1. OSV komunikace
6. MEV práce v realizačním týmu (tvorba školního časopisu)

Kontrola : dokáže vytvářet jednoduché obrázky, psát texty, vkládat kliparty, upravovat texty, ukládat i odstraňovat soubory.

Základy práce s počítačem

5. ročník

Učivo : seznámení s formáty souborů, multimediální využití počítače, jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech.

Očekávané výstupy : ukládá a chrání data před ztrátou a poškozením, respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.

Průřezová témata : 1. OSV komunikace+
3. VME objevujeme Evropu a svět
4. MV multikulturalita

Kontrola : dokáže nastavit pracovní prostředí počítače, používat CD a diskety, zapojit a použít sluchátka, vytisknout požadované dokumenty, restartovat počítač.

Vyhledávání informací a komunikace

5. ročník

Učivo : společenský tok informací, základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování), formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy.

Očekávané výstupy : při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, komunikuje pomocí internetu i jiných běžných komunikačních zařízeních.

Průřezová témata : 1.OSV komunikace
6. MEV fungování a vliv médií ve společnosti

Kontrola : vysvětlí základní způsoby komunikace mezi lidmi, dokáže použít ke komunikaci internet, vyhledá si údaje k učivu, rozšiřuje si pomocí internetu poznatky z vyučování.

Zpracování a využití informací

5. ročník

Učivo : základní funkce textového a grafického editoru

Očekávané výstupy : pracuje s textem a obrázkem textovém a grafickém editoru

Průřezová témata : 1. OSV komunikace
6. MEV práce v realizačním týmu – školní časopis

Kontrola : dokáže psát texty, tvořit a upravovat obrázky vkládat obrázky do textu.

Příloha č. 5 Prvouka

Charakteristika předmětu : Prvouka je komplexně pojatým předmětem s vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů, týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, budou schopni nalézt své místo v rodině zaměstnání a společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život dalším generacím. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe a své nejbližší okolí, učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorují je a přemýšlí o nich. Propojením této oblasti s reálným životem pomáhá žákovi zvládat nové životní situace a upevňovat pracovní a režimové návyky.

Poznávají planetu Zemi, jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Rozlišují rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení : žáci se učí zakládat pokusy, pozorovat, vyvozovat závěry, vyhledávat informace v knihách, encyklopediích a časopisech. Na základě výkladu se učí používat obecně platné termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů : žák se učí řešit problémy, volit různé způsoby řešení, užívat empirické i logické způsoby řešení a tyto postupy ověřuje v praxi.

Kompetence komunikativní : žák je veden k porozumění a efektivnímu využívání textů a záznamů, obrazového materiálu, audio a videotechniky.

Kompetence sociální a personální : žák se učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Klade otázky, přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské : žák je veden k odpovědnosti za svá rozhodnutí, učí se chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní : žák používá různé nástroje, pomůcky, materiály a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Je veden k odpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí.

Prvouka

Místo, kde žijeme

1.ročník

Učivo : domov, prostředí domova, škola, prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy, obec, významné budovy v obci.

Očekávané výstupy : orientuje se v okolí svého bydliště a školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.

Průřezová témata : 1. OSV komunikace, poznávání lidí, sebepoznání, seberegulace
4.. MV princip sociálního smíru a solidarity
6. MEV fungování a vliv médií ve společnosti

Kontrola : popíše svou cestu do školy nebo na určené místo v obci, upozorní na nebezpečí v silničním provozu.

2. ročník

Učivo – domov, orientace v místě bydliště, bezpečná cesta do školy, obec, její části, poloha v krajině, působení lidí na životní prostředí,

Očekávané výstupy – pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině.

Průřezová témata : 1. OSV komunikace, poznávání lidí, sebepoznání, seberegulace hodnoty, postoje, praktická etika,
4. MV princip sociálního smíru a solidarity
5. EV ekosystémy, základní podmínky života

Kontrola - na základě osnovy /otázek/ vypráví o životě v obci, vysvětlí nutnost třídění odpadů, vysvětlí pojem chráněná krajinná oblast.

3.ročník

Učivo – obec, poloha v krajině, její minulost a současnost, význačné budovy, zemský povrch a jeho tvary, vodní toky, půda, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu, světové strany, vlast, národ, státní symboly, mapa a pláněk.

Očekávané výstupy – vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, začlení svou obec do příslušného kraje, rozliší přírodní a umělé prvky v krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.

Průřezová témata : 1.OSV komunikace, seberegulace, sebepoznání, hodnoty, postoje, praktická etika.
4.MV princip sociálního smíru a solidarity
6. MEV ekosystémy, základní podmínky života

Kontrola – do čtvercové sítě nakreslí pláněk okolí školy a své třídy, upozorní na přírodní a kulturní zajímavosti okolí své obce.

Lidé kolem nás

1.ročník

Učivo –rodina, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život rodiny, mezilidské vztahy, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, práva a povinnosti žáka školy, práce a volný čas, osobní vlastnictví, peníze.

Očekávané výstupy – rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků.

Průřezová témata : 1.OSV komunikace, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy a hodnoty

Kontrola – dokáže vyprávět o životě vlastní rodiny, dodržuje pravidla slušného chování v každodenním životě.

2. ročník

Učivo – rodina – příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání a volný čas, zájmové spolky, právo a spravedlnost, protiprávní jednání, vlastnictví – soukromé, veřejné, společné, kultura – podoby a projevy kultury.

Očekávané výstupy – rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.

Průřezová témata : 1. OSV seberegulace, psychohygienu, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje
2. VDO občanská společnost a škola

Kontrola – dokáže vysvětlit své povinnosti ve vlastní rodině, popsat práci a volný čas rodičů, společné zájmy členů rodiny.

3.ročník

Učivo – práce fyzická a duševní, komunikace, obchod, firmy, vlastnosti lidí, pomoc nemocným, kultura, kulturní instituce, globální problémy životního prostředí,

Očekávané výstupy – odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům.

Průřezová témata : 1.OSV rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, seberegulace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozhodovací dovednosti
2.VDO občanská společnost a škola
4.MV mezilidské vztahy

Kontrola – vypráví nebo napíše o práci dospělých, pomáhá slabším spolužákům a dovede pomoc přijmout.

Lidé a čas

1. ročník

Učivo – orientace v čase, určování času, kalendář, režim dne, současnost a minulost v našem životě, bydlení, předměty denní potřeby

Očekávané výstupy – využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodinném soužití, zvycích a práci lidí

Kontrola – vyjmenuje dny v týdnu a měsíce, popíše svůj režim dne, popíše svou činnost z předchozího dne, naplánuje činnost na zítřek, popíše předměty v domácnosti a jejich použití

2.ročník

Učivo – Současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, čas jako fyzikální veličina, roční období, státní svátky

Očekávané výstupy – uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o lidské společnosti, porovnává minulost a současnost, využívá časové údaje při řešení různých situací

Kontrola – na ilustracích vysvětlí rozdíly života v současnosti a minulosti, podle daného schématu sestaví jednoduchý rodokmen, určí aktuální roční období, změří časový úsek v minutách, popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

3.ročník

Učivo – čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, , generace, průběh lidského života, mýty a pověsti rodného kraje, památka a péče o ně

Očekávané výstupy – pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, využívá časové údaje při řešení různých situací

Kontrola –na příkladech porovnává minulost a současnost, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, kde žije, seřadí jednotlivá období lidského života

Rozmanitost přírody

1.ročník

Učivo - půda a její význam, rostliny a živočichové životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, stavba těla některých druhů, význam pro člověka, roční období, základní společenstva, počasí, ochrana rostlin a živočichů

Očekávané výstupy – porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

Kontrola – podle obrázku vypráví o jednotlivých ročních obdobích, vyjmenuje rostliny a živočichy v lese, na louce a na poli

2. ročník

Učivo – význam vody a vzduchu pro život, rostliny, houby a živočichové – průběh a způsob života, stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka, počasí, základní přírodní společenstva, ochrana životního prostředí, likvidace odpadů.

Očekávané výstupy – pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

Kontrola – zařadí do správných skupin listnaté a jehličnaté stromy, ovoce, zeleninu, dužnaté plody, hospodářská a volně žijící zvířata, určí místo výskytu známějších rostlin a živočichů

3.ročník

Učivo – skupenství a vlastnosti látek, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, složení vzduchu a jeho význam pro život, vznik půdy a její význam, některé hospodářsky významné horniny a nerosty, sluneční soustava, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, vztahy mezi organismy, základní společenstva, měření veličin, používání jednotek

Očekávané výstupy – rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě, provede jednoduché pokusy u skupiny známých látek , určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti, změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Kontrola – zařadí do správných skupin obilniny, trávy, plody dužnaté, savce, ptáky a hmyz, určí místo výskytu některých rostlin a živočichů, dokáže změřit a zapsat délku, objem, čas a teplotu

Člověk a jeho zdraví

1.ročník

Učivo – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, bezpečné chování v silničním provozu, bezpečné chování v rizikovém prostředí, osobní hygiena, lidské tělo

Očekávané výstupy – uplatňuje základní hygienické návyky, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, chová se obezřetně ve styku s neznámými jedinci, uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu, reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Kontrola – v každodenním životě používá znalosti z oblasti hygieny, denního režimu a zdravého stravování, bezpečně se pohybuje v silničním provozu při cestě do školy

2.ročník

Učivo – lidské tělo – životní potřeby a projevy, denní, pitný a pohybový režim, zdravá strava, reklamní vlivy, úraz, nemoc a první pomoc, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní nehoda

Očekávané výstupy – uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, chová se obezřetně ve styku s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu, reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Kontrola – vysvětlí nebezpečí v silničním provozu a způsob, jak může chodec zavinit dopravní nehodu, dbá na bezpečnost ve škole i ve svém volném čase

1. ročník

Učivo – lidské tělo – základní stavba a funkce, rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince, první pomoc, úrazová zábrana, odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, chování v rizikovém prostředí a v silničním provozu, brutalita a jiné formy násilí v médiích

Očekávané výstupy – dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných, chová se obezřetně při styku s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě, uplatňuje základní pravidla silničního provozu

Kontrola – v každodenním životě se chová tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných, dokáže předvést, jak by požádal o pomoc v kritické situaci

Příloha č. 6

Přírodověda

Charakteristika předmětu : V předmětu Přírodověda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v tematických okruzích Místo, kde žijeme, , Rozmanitost přírody Člověk a jeho zdraví.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe a své nejbližší okolí, postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů i přírodních jevů, pozoruje je a přemýšlí o nich. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislosti chápou organizaci života v rodině, obci i společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu bydliště i celé naší zemi.

Žáci poznávají, jak se život i věci vyvíjejí, jakým změnám podléhají v čase. Poznávají Zemi, jako planetu, kde vznikl a rozvíjí se život, velkou rozmanitost živé i neživé přírody. Učí se hledat důkazy o proměnách přírody, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

Poznávají člověka, jako živou bytost, jak se vyvíjí, co je pro něho vhodné a co nevhodné. Získávají Základní znalosti o zdraví a nemocech a bezpečném chování v různých životních situacích.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení : žák se učí zakládat pokusy, experimentovat, porovnávat získané výsledky, vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti. Vyhledává a třídí informace z různých zdrojů. Žák je veden k používání obecně platných termínů, znaků a symbolů.

Kompetence k řešení problémů : Na problémových úkolech se žák učí volit způsoby řešení, využívat při řešení empirické a logické postupy a prakticky je ověřovat.

Kompetence komunikativní :žák využívá různé typy textů, záznamů a obrazového materiálu a učí se jim porozumět. Žák využívá různé informační a komunikační prostředky ke komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální : žáci se učí spolupracovat ve skupině a dodržovat daná pravidla. Žák je veden k tomu, aby dovedl poskytnout pomoc nebo o ni požádat, dokázal klást otázky a cítil potřebu spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské :žák dostává možnost rozhodovat se podle dané situace a dle svých možností a je veden k zodpovědnosti za svá rozhodnutí. Učí se chápat základní ekologické souvislosti a požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní :žák používá různé materiály nástroje a vybavení a je veden k dodržování vymezených pravidel. Je veden k odpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí.

Přírodověda

4. ročník

Průřezová témata zařazená do předmětu :1. OSV smyslové vnímání, řešení problémů, organizace vlastního času, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace

5. EV ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy : vyhledá nejdůležitější údaje o přírodních podmínkách naší republiky, vyhledá regionální zvláštnosti přírody, , osídlení a hospodářství a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam,, zprostředkuje ostatním zkušenosti z vlastních cest a porovná s přírodou v rodném kraji,

Učivo : vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlin a živočichů , vliv krajiny na život lidí, působení člověka na krajinu a životní prostředí.

Kontrola : na příkladech dokáže vysvětlit jak člověk mění krajinu, zařadí živočichy a rostliny do odpovídajícího prostředí, v přírodě najde a pojmenuje rostliny typické pro přírodu místa bydliště.

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy : objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí, třídí organismy do známých skupin, používá atlasy a přehledy přírodnin, rozlišuje aktivity, které mohou prostředí u zdraví člověka poškozovat, založí jednoduchý pokus a vysvětlí jeho výsledky.

Učivo : voda a vzduch – výskyt, vlastnosti, koloběh vody, proudění vzduchu, , význam pro život,některé hospodářsky významné horniny a nerosty, půda, rostliny, houby, živočichové – způsob života, stavba těla a výživa některých druhů, význam pro člověka, životní podmínky, rovnováha v přírodě, ohleduplné chování a ochrana přírody a životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů

Kontrola : určí běžné druhy rostlin a živočichů, a neznámější nerosty a horniny, na příkladu objasní potravní řetězec, neznámou rostlinu nebo živočicha pozná podle atlasu, podle návodu provede jednoduchý pokus a vysvětlí ho.

Přírodověda 5. ročník

Průřezová témata zařazená do předmětu : 1.OSV smyslové vnímání, řešení problémů, sebepoznání, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozhodovací dovednosti.

5. EV Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy : vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam, porovná přírodu a způsob života v naší vlasti a jiných zemích.

Učivo : rozšíření půd, rostlinstva a živočichů v různých podnebných pásech, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu, životní prostředí,

Kontrola : na příkladech vysvětlí, jak se rostliny a živočichové přizpůsobili různým životním podmínkám, pozná rozdíl mezi podnebím v různých podnebných pásích.

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy : objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka, vysvětlí na základě poznatků o Zemi souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období, porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech a třídí organismy do známých skupin, zhodnotí aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka poškozovat, založí jednoduchý pokus , vyhodnotí ho a vysvětlí výsledky.

Učivo : látky a jejich vlastnosti, měření veličin, používání základních jednotek, voda a vzduch, vesmír a Země, rostliny, houby a živočichové a jejich význam pro člověka, životní podmínky na Zemi, podnebí a počasí, rovnováha v přírodě, ochrana a tvorba životního prostředí, likvidace odpadů.

Kontrola :: v běžné praxi používá základní fyzikální veličiny a jednotky, podle základních údajů o způsobu života a vzhledu dokáže určit známého živočicha nebo rostlinu, na příkladu vysvětlí, jak člověk poškozuje přírodní prostředí , objasní pojem ekologická katastrofa.

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy : využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života, účelně plánuje svůj čas, předvede jednoduchý způsob odmítnutí návykových látek, uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví.

Učivo : lidské tělo – základní stavba a funkce, rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, péče o zdraví, zdravá výživa, nemoc, úrazy a poranění, první pomoc, návykové látky a zdraví, situace hromadného ohrožení.

Kontrola : vysvětlí význam základních orgánů lidského těla, rozhodne, jaké vlivy lidskému tělu škodí a sám se jim vyhýbá, dokáže poskytnout jednoduchou první pomoc a přivolat odbornou pomoc, dbá na své osobní bezpečí.

Příloha č. 7.

Vlastivěda

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v tematických okruzích Místo, kde žijeme , Lidé kolem nás a Lidé a čas.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají svět nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími a složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Propojením této oblasti s reálným životem pomáhá žákovi zvládat nové životní situace.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, škole, obci a společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu bydliště, naší zemi a Evropě. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti i globální problémy. Poznávají, jak se život a věci vyvíjejí. Seznamují se s historií a současností České republiky i Evropy.

Klíčové kompetence :

Kompetence k učení : žák je veden k získávání a třídění informací z různých zdrojů, srozumitelný výklad zajišťuje, že žák používá obecně platné termíny, znaky a symboly a dokáže uvést věci a jevy do souvislosti.

Kompetence k řešení problémů : žák je postaven před různé možnosti řešení a volí vhodný postup, užívá při řešení problému empirické a logické postupy, sleduje vlastní pokroky při řešení problémů.

Kompetence komunikativní :žák se učí porozumět různým druhům textů, záznamů a obrazového materiálu, jsou mu předkládány informační a komunikační prostředky a technologie a je veden k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální : žáci se učí spolupracovat ve skupině, určovat si pravidla této spolupráce a dbát na jejich dodržování, podílet se na příjemné atmosféře v týmu, je veden k tomu, aby dovedl poskytnout pomoc nebo o ni požádat, cítí potřebu spolupracovat při řešení problémů.

Kompetence občanské :žák má možnost rozhodovat se podle dané situace a je veden k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, na příkladech z historie jsou žáci vedeni respektování přesvědčení jiných lidí.

Kompetence pracovní : při používání různých pomůcek, nástrojů a vybavení je žák veden k dodržování vymezených pravidel, žák je veden k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých.

Průřezová témata zařazená do předmětu :

1. OSV rozvoj schopností poznání, sebepoznání, vztahy k druhým lidem, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace.

stát, principy demokracie.

2. VDO občan, občanská společnost a

5.EV vztah člověka k prostředí

Příloha č. 7

Vlastivěda

4. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy : vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu, určí světové strany, orientuje se podle nich, vyhledává jednoduché údaje na mapě naší republiky, vyhledává regionální zvláštnosti přírody, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam, rozlišuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu a jejich význam.

Učivo : orientace v místě bydliště, obec, město, místní krajina, zemský povrch a jeho tvary, vodstvo, vliv krajiny na život lidí, regiony ČR, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly, mapy zeměpisné a tematické.

Kontrola : vyhledá v mapě základní údaje o ČR, popíše krajinu s různou nadmořskou výškou, vyjmenuje státní symboly a vysvětlí způsob jejich používání .

Lidé a čas

Očekávané výstupy : pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi jevy a ději, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek, rozeznává současné a minulé.

Učivo : roční období, kalendář, současnost a minulost v našem životě, státní svátky a významné dny, regionální památky, péče o památky.

Kontrola : dokáže vysvětlit střídání čtyř ročních období v našem podnebném pásu, vyjmenuje a pozná na obrázku nejznámější historické památky naší vlasti, zná některá chráněná území ČR

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy : obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném řešení se spolužáky, rozpozná chování, které porušuje základní lidská práva, orientuje se v základních formách vlastnictví, poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce.

Učivo : soužití lidí, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, chování lidí, právo a spravedlnost, kultura, kulturní instituce, hmotný a nehmotný majetek, peníze.

Kontrola : zhodnotí životní prostředí v obci a navrhne zlepšení, dokáže spolupracovat se spolužáky při řešení úloh, vysvětlí na příkladech co je osobní, soukromé a veřejné vlastnictví

Vlastivěda

5. ročník

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy : rozlišuje základní typy map, náčrty, plány a vyhledává v nich údaje, vysvětlí polohu místa bydliště vzhledem ke krajině a státu, orientuje se v mapě Evropy, zprostředkuje ostatním zážitky z vlastních cest, rozlišuje hlavní orgány státní moci a zná jejich význam.

Učivo : mapy obecně zeměpisné a tematické, Evropa – státy, povrch, vodstvo, podnebí, zemědělství, příroda, hospodářství, poloha ČR v Evropě, EU, svět – kontinenty, oceány, podnebné pásy, příroda.

Kontrola : v mapě Evropy vyhledá státy, nejznámější pohoří, největší řeky, vyjmenuje světadíly a vysvětlí rozdíly mezi podnebnými pásy a uvede příklady organismů, které v nich žijí.

Lidé a čas

Očekávané výstupy : využívá časových údajů k pochopení vztahů mezi jevy a ději, využívá různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti, orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti, srovnává a hodnotí na ukázkách způsob života a práce předků na našem území, objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

Učivo : dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace, současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, státní svátky a významné dny, péče o památky, obory a lidé zkoumající minulost, minulost kraje a předků, báje a pověsti.

Kontrola : na časové přímce znázorní nejdůležitější události českých dějin, uvede nejzávažnější technické vynálezy 19. století, dokáže vyprávět některé pověsti z rodného kraje.

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy : vyjádří na základě zkušeností základní vztahy mezi lidmi, dohodne se na společném řešení se spolužáky, rozpozná jednání a chování, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy, orientuje se v základních formách vlastnictví, poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a problémy a navrhne možnosti zlepšení.

Učivo : soužití lidí, komunikace, obchod, zájmové spolky, politické strany, církve, EU, principy demokracie, právní ochrana občanů a majetku, formy vlastnictví, kultura její projevy a podoby, významné sociální problémy, nesnášenlivost mezi lidmi.

Kontrola : na příkladech z historie vysvětlí kdy a jak byla v minulosti porušována základní lidská práva, dokáže přispět ke spolupráci ve skupině spolužáků, vysvětlí princip demokracie v našem státě.

Příloha č. 8

Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv, poslech hudby, instrumentální činnosti. Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, tak výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Je málo rodin, kde by někdo nehrál na nějaký hudební nástroj, téměř každý má oblíbený nějaký hudební žánr. Hudba doprovází významné životní události v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky. Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejnázne probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Dbáme individuálních zvláštností dětského hlasu a vedeme žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Pamatujeme na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku, proto se zaměřujeme na zpěv lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, využíváme písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjíme zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem učíme žáky hudbu citově prožívat a soustředit se na ni. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracíme k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy věnujeme pozornost hudebně nadaným žákům, dbáme o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Očekávané výstupy na konci 1. období:

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků/výslovnost, dýchání, hlasová hygiena/
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, zvládá jednoduché lidové tance
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učivo

S hudbou se dítě setkává od malička. Proto v počátcích výuky Hv budeme vycházet ze znalosti jednoduchých lidových písní, které obvykle žáci znají ze zpěvu v rodinách, ze zpěvu podle dětských knížek a ze zpívání v mateřských školkách a dětmi oblíbených hudebních nahrávek.

Děti předškolního věku obvykle umí zpívat písně:

Halí, belí	Pásla Ovečky
Ovčáci, čtveráci	Jedna, dvě, tři, čtyři, pět
Kočka leze dírou	Travička zelená
Skákal pes	Holka Modrooká
Pec nám spadla	Já mám koně
Maličká su	Když jsem já sloužil
To je zlaté posvícení	Pod naším okýnkem
Prší, prší	Čížečku, čížečku

1. ročník

- **Vokální činnosti**
- vytváření pěveckých dovedností a návyků: správné držení těla a hlavy, správné dýchání, tvoření tónů, výslovnost
- rytmizace slovních spojení, říkadel
- melodizované říkanky
- dechová a hlasová cvičení
- lidové písně vhodné pro děti, které v dětech budí radost ze zpěvu, lásku k lidem, k přírodě, k domovu
- písně umělé, které zachycují život dětí, svět her, pohádek, fantazie
- **Poslechové činnosti**
- rozlišování zvuků a tónů, hlasu mluveného a zpívaného
- rozpoznání hudebních nástrojů /klavír, housle, kytara, flétna/
- Seznámení s hymnou ČR
- sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového i pohybového názoru)
- **Instrumentální činnosti**
- Doprovod na jednoduché rytmické nástroje

- **Hudebně pohybová činnost**
- hudebně pohybové hry
- sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového i pohybového názoru)
- vést žáky k tomu, aby se projevovali i pohybově podle hudby
- vytváření citového vztahu k hudbě

Písně vhodné k nácvičku pro 1. ročník:

Travička zelená	Šel zahradník do zahrady
Proč	Když jsem jel do Prahy
Pod naším okýnkem	Já jsem z Kutné hory
Bude zima, bude mráz	Šla Nanyňka do zelí
Pásli ovce valaši	Když jsem já ty koně pásal
Štědrej večer nastal	Žezuličko, kde jsi byla
My tři králové	Máminy oči
Kotě a sluníčko	

Žák by měl na závěr školního roku umět slova a melodii alespoň 8-10 písní.

V průběhu celého roku dbáme při výuce na to, aby vyučování bylo radostné a dalo žákům co nejvíce citových zážitků. V prvním ročníku mají někteří žáci nevyvinutý hudební sluch, nedovedou, či nechtějí zpívat. Pěvecké dovednosti získávají žáci přípravnými cvičeními, která si učitel vytváří z prvků nacvičované písně. Přitom je dobře využívat individuálního zpěvu žáků, kteří intonačně čistě zpívají a ostatní nechat zpěv spolužáka poslouchat a potom napodobovat.

Učitel věnuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci :

- zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti
- nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze
- nezpívali celou hodinu
- poslouchali se navzájem

K cvičením hlasovým se řadí cvičení dechová. Při nich se žáci učí hospodařit s dechem. Je možné k nim připojit i pohyby paží. Hlasová cvičení je vhodné volit jednoduchá, aby se mohla soustředit pozornost k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik i slov.

Cvičení sluchová vychovávají hudební sluch žáků. Písně se v tomto období nacvičují podle sluchu.

Průřezové téma

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění
relaxace

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8: Komunikace - řeč zvuků a slov

MEGS 6: Příprava vystoupení na besídku školy

2. ročník

– Vokální činnosti

- hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v 1. ročníku
- dechová a hlasová cvičení z 1. ročníku automatizovat, nevyhledávat stále nová cvičení, měnit pouze motivaci, jde tu hlavně o docílení co nejlepšího provedení
- rytmická cvičení propojujeme s písněmi, využíváme též rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vyťukáním dob
- se zřetelem k hlasovým dispozicím jednotlivých žáků pozvolna rozšiřovat hlasový rozsah a upevňovat ho
- písně volíme do rozsahu oktávy
- zpěv podle pokynů učitele (jednotný začátek všech, podřídit se určitému tempu)
- učit opakovat udaný tón

– Poslechové činnosti

- Seznámení s lidovými a umělými písněmi
- sluchem rozlišovat stoupající a klesající melodii tónové řady
- rozlišit vyšší tón od nižšího
- poznávání dalších hudebních nástrojů /trubka, klarinet, buben/
- v poslechových skladbách seznamovat děti s hudebními nástroji a přednesem lidových a dětských písní

– Instrumentální činnosti

- Doprovod na jednoduché rytmické nástroje

– Hudebně pohybová činnost

- Procvičování osvojené pohybové činnosti
- Osvojení poskoku, přeměnného kroku
- pohybového a grafického znázornění využít ke zpěvu vzestupných a sestupných řad tónů, zpívat je na úryvcích písní

– Hudební nauka

- hudební teorii zařazovat pouze v nezbytně nutném množství a spojovat ji se zpívanými písněmi (notová osnova, houslový klíč, taktová čára, noty podle délky)

Písně vhodné k nácvičku pro 2. ročník:

Černé oči	Kalamajka
Kdybys měla má panenka	Marjánko
Dělání	Ach synku, synku
Nesem vám noviny	Běžela ovečka
Jak jsi krásné neviňátko	Na tý louce zelený
Šťěstí, zdraví, pokoj svatý	Krávy, krávy
Zimní	Když jde malý bobr spát
Mach a Šebestová	

Žák by se měl v průběhu školního roku naučit zpívat 8 – 10 nových písní.

Písňe tvoří i ve 2. ročníku hlavní součást práce v hodinách Hv. I ostatní činnosti při výuce spojujeme pokud možno se zpěvem. Návuk písni provádíme nápodobou, žáky ke zpěvu vhodně motivujeme, dbáme na pochopení obsahu textu písňe, na osvojení si textu, rytmu i melodie jednotlivými žáky. Při zpěvu věnujeme pozornost výslovnosti. Při opakování písňe doprovázíme jednoduchým rytmickým nebo pohybovým doprovodem. Vhodnou pomůckou jsou nástroje Orfovy školy.

Průřezové téma

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání– cvičení smyslového vnímání pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2: Sebepoznání a sebezpetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 4: Psychohygiene: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace

OSV 5: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého

OSV 8: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov

MEGS 6: Příprava vystoupení na besídku školy

3. ročník

Vokální činnosti

- hlediska pro výběr písni jsou obdobná jako v přecházejících ročnících
- rozšiřujeme pěvecký rozsah c1 – d2
- upevňujeme pěvecké návyky (držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónů, výslovnost)
- zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí p – mf
- zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písňe, tempo, síla)
- upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písni a cvičeních
- nacvičujeme durový tónický trojzvuk a zpíváme ho pomocí písňe „Ovčáci, čtveráci“
- správný pěvecký postoj
- osvojování pěveckého dělení slov
- **Poslechové činnosti**
- opakujeme poslech z nižších ročníků, přidáváme poslech české hudby pro slavnostní příležitosti (B. Smetana, A. Dvořák), poslech hudby taneční, poslech státní hymny
- zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů /klarinet, lesní roh, fagot, flétna příčná/
- **Instrumentální činnosti**
- Zdokonalování doprovodu na jednoduché rytmické nástroje
- **Hudebně pohybová činnost**
- Taktování na dvě doby
- nacvičujeme dvoudobou chůzi a tanec v průpletu, přísunový krok (spojení s Tv)
- dáváme žákům prostor pro pohybové vyjádření melodie
- učíme je rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišujeme nástroje strunné, dechové a bicí

- vyjádření hudební nálady
- **Hudební nauka**
- seznámení s názvy not c1-h1
- notová osnova, houslový klíč, nota celá, půlová, čtvrt'ová, pomlky

Písňe vhodné k nácviku pro 3. ročník:

Beskyde, Beskyde	Tancuj, tancuj
Pekla vdolky	Narozeninová
Vyletěla holubička	Není nutno
Už ty pilky dořezaly	Jarní slunce
Čí je, čí je, čí je děvče	Ztratila Lucinka bačkorku
Kačenka divoká	A já su synek z Polanky
Rychle bratři, rychle vstávejme	Až já pojedu přes ten les

Žák by se měl ve 3. ročníku naučit zpaměti 10 – 12 písní. Ve 3. ročníku, stejně jako v ročnících předcházejících, zůstává opět hlavní součástí výuky hudební výchovy zpěv.

Zpěv doprovázíme rytmickými nástroji, některé si sami si vyrábíme např. ze skořápek ořechů, kelímků naplněných rýží, čočkou apod., místo hůlek použijeme vařečky, lžičkou ťukáme do skleničky apod. Žákům dáváme možnost objevit další zvukové efekty a zkusit je při zpěvu využít.

S hudbou se žáci mohou setkat též při návštěvě koncertů, besedách o hudbě a při vlastních hudebních aktivitách. Žáci mohou rovněž sledovat část videozáznamu koncertu. Poslechové skladby v 1. období vzdělávání volíme podle nahrávek, které jsou k dispozici. Dbáme, aby v poslechových skladbách byly zastoupeny písňe lidové, známé umělé písňe pro děti a věku přiměřené skladby významných českých hudebních skladatelů.

Průřezové téma

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění
relaxace

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov

MEGS 6: Příprava vystoupení na besídku školy

Charakteristika předmětu 2. období

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv, poslech hudby, instrumentální činnosti

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, tak výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Je málo rodin, kde by někdo nehrál na nějaký hudební nástroj, téměř

každý má oblíbený nějaký hudební žánr. Hudba doprovází významné životní události v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky. Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Těžištěm výuky Hv i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Celá výuka je vedena v příjemné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznání individuálních nedostatků žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Učitel vychází vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjí jejich hudební dovednosti, podněcuje žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňuje, aby se při výuce Hv uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí. Pozitivní je i přímá spolupráce se základní uměleckou školou, kterou žák navštěvuje. Vhodné je zdůrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést ho k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, operních představení, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (je např. mnoho písní o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.)

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v Hv. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Není vhodné klasifikaci v tomto období provádět na základě testů, prověrek z hudební výchovy nebo zkoušení teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační, jsou zpětnou vazbou pro učitele, co v těchto oblastech žáci zvládli. Teoretické učivo má při výuce Hv v tomto období jen podpůrný charakter. Velmi nevhodné je též zkoušení ze znalosti hudebních ukázek. Poslech je totiž záležitostí prožitkovou; pouze opakováním vhodných hudebních ukázek, kterým žáci rozumí, se u nich rozvíjí vztah k hudbě a hudební paměť.

Očekávané výstupy 2. období

Žák

- zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a pokud je to v jeho možnostech, i ve dvojhlasě v durových o mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností je realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché rytmické přede hry, mezihry a dohry
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, rozpozná změnu v tempu a rytmu
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo

4. ročník

Vokální činnosti

- upevňujeme pěvecké návyky vytvářené v 1. období
- písně zpíváme v rozsahu C1 - D2 a s dynamickým rozlišením *p - mf - f*
- dále vedeme žáky také k rozlišování tempa písně a nálady např.: mírně, rychle, vesele aj.
- rozlišování úkolu dirigenta a sbormistra, taktování v taktech 2/4 a 3/4
- seznamujeme žáky se stupnicí C dur ve zvukové i napsané podobě
  - pravidelné zařazujeme hlasové a dechové cvičení
  - všímáme si kvality tónu-síla délka, barva, výška a dechové cvičení
  - hrajeme hudební hry např.: ozvěna, otázka - odpověď apod.
  - nacvičujeme v rámci možností kánon, lidový dvojhlas
  - žáky seznamujeme s některými hudebními výrazovými prostředky, jako je rytmus, melodie vzestupná a sestupná, gradace

Poslechové činnosti

- poznáváme a rozlišujeme sbory (dětský, ženský, mužský, smíšený)
- rozlišujeme hudební nástroje (klavír, klarinet, pozoun, flétna, lesní roh, trubka, housle violoncello, kontrabas, velký buben, malý buben, činely)
- posloucháme vážnou hudbu a provádíme základní seznámení s hudebními skladateli: B. Smetanou, L. Janáčkem, B. Martinů a W. A. Mozartem
- posloucháme: taneční hudbu, pochodovou hudbu, ukolébavky
- všímáme si kvality tónu-síla délka, barva, výška

-vedeme žáky k poznávání vztahů mezi tóny souzvuk, akord

Instrumentální činnosti

- využití jednoduchých hudebních nástrojů (Orffův instrumentář, zobcové flétny aj.)
- příprava vlastních rytmických doprovodných nástrojů

Hudebně pohybové činnosti

- taktujeme, dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt
- pohybově doprovázíme znějící hudbu –pantomima pohybová improvizace
- tančíme jednoduché lidové tance
- opakujeme naučené taneční hry se zpěvem

Hudební nauka

- seznamujeme se pojmy -nota s tečkou, pokračujeme ve psaní not, noty C2, D2 -
- procvičujeme pojmy: nota, pomlka, houslový klíč, takt, pouze při nácvičku písni na jejím notovém záznamu, pozorujeme, poznáváme a rozlišujeme hudební značky v notovém zápisu

Písni vhodné k nácvičku pro 4. ročník:

Dostal jsem koníčka sivovraného	Na našem dvoře
Červená růžičko	Chválím tě, Země má
Ten chlumecký zámek	Veselé Vánoce
Bratře Kubo	Pochválen buď Ježíš Kristus
Široký, hluboký, ty vltavský tůně	Marjánko, Marjánko
Žežulka	Pocestný
Kdyby byl Bavorov	Tři čuníci
Náchodský zámeček	Buráky

Žák by se měl ve 4. ročníku naučit z paměti minimálně 12 písni. Hlavní součástí výuky hudební výchovy zůstává zpěv žáků.

Průřezové téma

- OSV 1:** Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
- OSV 2:** Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne.
- OSV 4:** Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění
relaxace
- OSV 5:** Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality) tvořivost
- OSV 7:** Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- OSV 8:** Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).
- OSV 9:** Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

MV 5: Fungování a vliv médií v společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost,

zvyky a tradice národů Evropy

MEGS 6: Příprava vystoupení na besídce školy

5. ročník

Vokální činnosti

- upevňování osvojených pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónů, rozšíření hlasového rozsahu H - D2)

- dvojhlas v lidové písni

- čtení rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu

Poslechové činnosti

- seznámení s hudbou vokální a instrumentální

- slovní vyjádření dojmů z koncertu, poslechu hudby aj.

- symfonický orchestr - seznámení s jeho složením, pojem dirigent, rozlišování hudebních nástrojů podle zvuku z poslechu

- poslech taneční hudby - polka, valčík, mazurka

- rozlišení změn polkového rytmu v rytmus valčíkový

- poslech a naučení naší hymny

- poslech vážné hudby - opakování některých poslechových skladeb a poznatků o hudebních skladatelích, které žáci poznali ve 4. ročníku

- poslech skladeb hudebních skladatelů: F. Škroupa, J. J. Ryby, V. Nováka, J. S. Bacha

- poslech hudby džezové, písniček Karla Hašlera a rock-and-rollu

- seznámení s jednoduchou písňovou formou

-

Instrumentální činnosti

- hudební doprovod různými nástroji

-rytmizace, melodizace, hudební improvizace /akcentace těžké doby, ostinato, prodleva

-tvoba předeher, meziher a doher

Hudebně pohybové činnosti

- taktování, čtyřdobý takt

- pohybové vyjádření hudby - improvizace, pantomima

- taneční kroky - polka, valčík, mazurka

- orientace v prostoru- pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách

Písně vhodné k nácviku pro 5. ročník:

Muzikanti, co děláte

Teče voda, teče

Kde domov můj

Voda, voděnka

Nechod' tam

Půjdem spolu do Betléma

Byla cesta, byla ušlapaná
Petrovický zámek
Ej, láska, láska
Česká písnička

Narodil se Kristus Pán
Když se zamiluje kůň
Babičko, nauč mě charleston
Severní vítr

Poznámka:

Žák by se měl v 5. ročníku naučit z paměti minimálně 12 písní. Hlavní součástí výuky hudební výchovy zůstává zpěv žáků.

Průřezové téma

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování řešení problémů; dovednosti pro učení

OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz)

OSV 9: Kooperace a kompetice dovednost navazovat na druhé a a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

MV 4 Multikulturita jako prostředek vzájemného obohacování

MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost,

zvyky a tradice národů Evropy

MEGS 6: Příprava vystoupení na besídku školy

Příloha č. 9

Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické citění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím a prožitkům. Žák je veden :

- k svobodnému výtvarnému vyjádření
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky / technologie /, ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se

Ve všech formách výtvarného projevu se projevuje osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe.

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně v 1.- 3. ročníku a dvě hodiny týdně ve 4. a 5. ročníku.

1. stupeň

Výuka výtvarné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Umění a kultura** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- Vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení, v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Učit se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- Učit se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- Učit se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem, samostatně hledat možnosti řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik
- Učit se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, pobízet k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu
- Sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, učit se obhájit vlastní řešení, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých

činů, vést žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součást osobní výpovědi

Kompetence pracovní

- Používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovní výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách, vytvářet možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci

I. Kompetence komunikativní

- Učit se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu, vést žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu
- Učit se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění
- Učit se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji
- Učit se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem, vést k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření

Kompetence sociální a personální

- Účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, ocenit svůj přínos ke zdaru společné práce
- Učit se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, učit se vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého
- Učit se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, poskytovat prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, přijmout i kritiku a nesouhlas

Kompetence občanské

- Učit se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen vcítit se do situací ostatních lidí, učit se v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, přijímat i dílo, jež mu není blízké zasluhující si úctu a pozornost
- Učit se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění

období – 1. – 3. ročník

Na konci prvního období základního vzdělávání žák

Očekávané výstupy

1. rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření / linie, tvary, objemy, barvy, objekty/, porovnává je a třídí na základě odlišnosti vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
2. v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
3. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
4. interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
5. na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Školní výstupy

1. rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici, vnímá odlišné odstíny
2. vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa
3. využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty
4. má schopnost výtvarně vnímat věci, užtkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu

Učivo

Tématické okruhy

a) objevování světa přírody v jednotlivých i širších souvislostech

- pozorování přírody / přírodniny, rostliny, zvířata /
- chápání přírody ve smyslu prostředí života / krajina jako prostředí pro rostliny, zvířata, lidi /
- tvář krajiny v různých souvislostech / barevnost krajiny a její proměny v průběhu roku, využití žákovských zkušeností /
- vztah k přírodě / estetické oceňování krásy přírody /
- příroda a běh času / roční období, počasí /

b) poznávání a prožívání světa dítěte

- pocíťování domova jako životní jistoty / dítě v domácím prostředí, domácí práce, hry
- poznávání školy – nové životní prostředí / třída, škola, spolužáci /
- styk se světem mimo školu / ulice, cesta do školy, sport, hry výlety, hřiště, přátelé /

c) svět, který děti pozorují, který pocíťují a kterému naslouchají

- setkávání s prostými životními zkušenostmi / u lékaře, na poště, na nádraží, v obchodě aj./
- poslouchání a vyprávění / pohádky, písničky, říkadla, zážitky /
- významná sváteční setkávání / rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce /
- vnímání smyslových vjemů a jejich výtvarný záznam / přepis pocitů z dotýkání, přepis zvuků aj. /

d) svět dětské fantazie – výtvarná hra a experiment

e) svět, který dítě obklopuje, ovlivňuje ho / věda a technika, výstavy, architektura, besedy, .../

Náměty pro práci v 1. ročníku

- námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí

- poznávání základních barev a jejich různá užívání
- kresby podnětené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
- kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy
- výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte
- vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních
- hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy
- hra s linií, vedení linie v různých materiálech
- jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
- plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
- prostorové hry se stavebnicovými prvky
- jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
- seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada

Náměty pro práci ve 2. – 3. ročníku

- námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
- dětský příběh vyjádřený kresbou
- pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
- využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
- pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysových linií
- pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu
- rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrh využít
- členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
- jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti
- hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
- prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování
- prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky / papírové krabičky
- kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány...
- seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born,...

Typy, druhy a formy činnosti ve výtvarné výchově, výtvarné techniky

- experimentování s barvami / míchání, zapouštění, překrývání
- využívání různých materiálů / přírodních, umělých,

vč. odpadových /, poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami

- vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání / kresba, malba, otisk, frotáž.../
- výtvarné vyjádření zážitků, emocí, smyslových vjemů, myšlenek, událostí, pohybu / malba, kresba, linie, tvar.../
- experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály / štětec, dřívko, rudka, uhel, tužka, fixa, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty.../
- výtvarné vnímání věcí, užitekových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru / kresba, vytrhávání z papíru, koláž.../
- vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů
- využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování / modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže – mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání, navlékání /
- seznamování s jednoduchými grafickými technikami / otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik /
- individuální i skupinová práce různými technikami s velkými formáty / balicí papír, velké formáty čtvrtky, chodník.../
- práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování, volba techniky
- výtvarně dramatické a komunikační hry / sochy, maňásci...
- dotváření prostředí, ve kterém žijeme výtvarnými pracemi
- vycházky s výtvarnými náměty, pozorování / sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu.../, návštěvy výstav, muzeí

Průřezové téma

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání, rozvoj smyslového vnímání

EV 5 Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity, problémy životního prostředí

II. období – 4.-5. ročník

Na konci druhého období základního vzdělávání žák

Očekávané výstupy

1. při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů / světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy /
2. užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
3. při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na ztvárnění nejbližších sociálních vztahů a rozvoj komunikace
4. nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
5. osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky
6. porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

7. nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral nebo upravil

Školní výstupy

1. dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh
2. využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty
3. charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření
4. dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci
5. dokáže vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo

Učivo

Tématické okruhy

a) rozvíjení smyslové citlivosti – výtvarné osvojování a vyjadřování skutečnosti
výtvarné náměty vycházejí:

- z pozorování lidí a jejich projevů
- z přímých zážitků a zkušenosti žáků
- z umělecky zpracovaných popisů skutečností / texty v čítance, dětské literatuře, vyprávění
- z pozorování věcí / linie, tvar, materiál, povrch, barva, mat a lesk, vnímání světelných odstínů /
- z pozorování přírody / linie, barva, barevná proměnlivost, struktura, růst, překrývání, prolínání /

Rozvíjení smyslové citlivosti se zaměřuje na prvky obrazného vyjádření, na uspořádání objektů do celků, odraz skutečnosti v lidském vědomí, působení uměleckých děl na žáky.

b) uplatňování subjektivity – výtvarné vyjadřování osobních pocitů

výtvarné náměty v tomto okruhu vycházejí z:

- nálad, emocí, představ, fantazie
- pozorování pohybů těla
- sledování projevu citových reakcí
- pocitů vyvolaných zrakovým vjemem / hračka, film, ilustrace, obraz, reklama, elektronický obraz aj. /
- pocitů vyvolaných uměleckým zážitkem / balet, hudba, obraz, četba /

V tomto tématickém okruhu se zaměřujeme na prostředky pro vyjádření osobních nálad, zkušeností a představ, různé typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy žáků k nim.

c) ověřování komunikačních účinků – vysvětlování záměru vlastního výtvarného projevu

V tomto okruhu se zabýváme vysvětlováním výtvarných vyjádření samostatně vytvořených nebo jen pozorovaných. Individuální vysvětlování je třeba nechat probíhat ve skupinách nebo i v kolektivu třídy, aby mohli žáci svou interpretaci výtvarného díla porovnávat s interpretací ostatních členů skupiny.

Inspirační aktivity a záznamy

a) Lidé v kulturách a historických epochách

Žáci:

- hledají souvislosti, odlišnosti, zajímavosti, uvědomují si jejich výtvarná hlediska a kvality proměn
- slovně charakterizují a hodnotí pohyby, doteky, gesta, oděv, hlasové projevy i projevy citových reakcí, inspiraci hledají v nejbližším okolí, ve výtvarném umění a v médiích

b) Živá a neživá příroda

Žáci:

- hledají podněty pro svou výtvarnou tvorbu v reálném prostředí / domov, třída, zahrada, les atd. /
- pozornost soustředí na estetickou dimenzi projevů života organismů – bujení, růst, vrstvení, překrývání, prolínání, rozpad, členění, pohyb, vzájemné vztahy, povrch / lesk, mat /, strukturu a barvu
- soustředí se přitom na časovou posloupnost proměn a na jejich jemné, světelné, tvarové, barevné a lineární nuance
- vytváří si představy o pokračování neuzavřených přírodních dějů, porovnávají jejich možné varianty

c) Umění

Žáci:

- vyhledávají a srovnávají různé způsoby uměleckého vyjádření na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti
- hledají styčné body výtvarného umění s dalšími druhy a projevy umění – kniha, písmo, literatura, film, hudba, divadlo, architektura
- v okolí školy, v obci nebo regionu vyhledávají užité umění a architekturu
- učí se hodnotit v prostředí školy např. design / nábytek, osvětlovací tělesa, výzdobu, nářadí / nebo architekturu / stavební prvky budovy, detaily technických konstrukcí, materiál aj

d) Od inspirace k záznamu

Žáci:

- tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky, přehledy, sborníky výtvarného umění
- při využívání technických prostředků - kopírka, fotoaparát, internet aj se soustředí na výtvarnou kvalitu záznamu
- zaznamenávají a dokumentují své činnosti, třídí si obrazové materiály většinou tak, jak se sami rozhodnou
- učí se pracovat s učebnicemi výtvarné výchovy, encyklopediemi, slovníky, časopisy aj.
- navštěvují sbírky, výstavy, galerie a muzea ve svém okolí
- připravují výtvarnou výzdobu třídy, školní slavnosti
- podílejí se na zlepšení prostředí školy
- dokumentují život školy

Učivo – návrh námětů

Výtvarné náměty volí učitel tak, aby vycházely z přímých zážitků a zkušeností žáků. Využívá náměty související s učivem přírodovědy a vlastivědy, pozorování na vycházkách, prožitků z výstav, koncertů, četby, ze sportovních akcí aj.

Příklady námětů k výtvarnému zpracování

- výtvarné vyjádření věcí, pozorování barev, hmatové vnímání tvarů a materiálů, objevování přirozených vlastností a funkcí předmětů, vyjádření základních tvarových znaků, řešení barevných vztahů zobrazeného předmětu a prostředí
- malby vycházející z pozorované skutečnosti i z představ
- objevování a výtvarné sledování barevné proměnlivosti přírody, vystižení barev přírody – podzimu, zimy, jara, léta, rozkvetlých stromů a keřů, zrajícího ovoce, květinových záhonů, kytic aj.
- vyhledávání a objevování tvarově a barevně zajímavých přírodnin žáky, pozorování případných souměrností přírodnin / motýli, brouci, některé listy i plody /
- odlišování výtvarů přírody od lidských výtvarů, žáci jsou přitom vedeni k zaujímání svých vlastních estetických postojů
- sochařství a příroda – rozlišování tvarů přírodních a tvarů opracovaných člověkem, vyhledávání a pozorování soch v okolí
- vyjádření linie růstu při kresbě a malbě rostlin
- dotváření přírodnin na základě fantazie
- využívání výtvarného výrazu linie vytvořené různými nástroji v různých materiálech, uplatňování kontrastů tvarů a barev
- proměny a projevy energie v přírodě – zobrazování bouře, mlhy, mraků, blesků, sopek aj.
- rozmanitosti přírody – půda a život v ní, drahokamy, krápníkové jeskyně, zimní útvary aj.
- zpřesňování výtvarného vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy
- zobrazování lidské postavy v pohybu
- různé textilní materiály / plátno, vlna, hedvábí /, oděvní tvorba, móda současnosti, módní přehlídka pro určité příležitosti a pro všední den
- výtvarné ztvárňování pohádkových bytostí, využívání barevné i tvarové nadsázky
- řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, řazení prvků v tvarové i barevné kompozici, symetrická i asymetrická řešení
- využívání psaných, kreslených, stříhaných a vytrhávaných písmen jako dekorativního prvku, návrhy plakátů na školní akce
- pozorování estetické úrovně předmětů denní potřeby, vlastní návrhy a modely takových věcí
- vyhledávání zajímavých prvků architektury ve svém prostředí a v okolí školy
- pozorování a výroba dekorativních věcí ke zkrášlení domácího i školního prostředí
- pozorování výtvarné úpravy dětských knih a učebnic, rozlišování kreseb významných ilustrátorů dětských knih, výstava oblíbených dětských ilustrátorů
ilustrace svých prvních dětských knih / listů portfolia /, vytvářených při výuce českého jazyka, přírodovědy aj.
- poznávání různých způsobů malířského vyjadřování – figura, portrét, krajina, zátiší na příkladech konkrétních výtvarných děl
- zaměření se na krásy přírody a na vztah k životnímu prostředí / se spojením s přírodovědou /
- tématické kresby k významným událostem ve školním roce

Průřezové téma

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí, poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení

EV 5 Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity, problémy životního prostředí

MV 4 Kulturní diference

MEV 6 Práce v realizačním týmu

Příloha č. 10

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně v každém ročníku.

1. stupeň

Výuka tělesné výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

- Vytvářet zejména v oblasti motorického učení algoritmizaci nácviku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva
- Vést žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“

Kompetence k řešení problémů

- Využívat disporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní rychlosti, síly, obratnosti a vytrvalosti
- Řešit s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobení pohybového režimu i mimo hodinu TV

Kompetence komunikativní

- Vnímat a předávat jednoznačné informace mezi učitelem a žákem
- Používat slovní i mimoslovní signály a sdělení při plnění pohybových úkolů žáků

Kompetence sociální a personální

- Střídat různé role ve dvojici i ve skupině
- Respektovat vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny
- Akceptovat roli odpovídající svým možnostem

Kompetence občanské

- Vést žáky ke schopnosti domluvy a respektovat individuální odlišnosti
- Přenášet pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty ze sportu do společenské a pracovní sféry

Kompetence pracovní

- Pomáhat žákům překonávat fyzické i psychické nedostatky zvýšeným úsilím s ohledem na individuální parametry

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví

I. období – 1. ročník

Na konci prvního ročníku žák

Očekávané výstupy

1. naučí se pohybovat pouze ve vymezených prostorách tělocvičny nebo hřiště
2. ukázněně reaguje na pokyny a povely učitele
3. samostatně se převléká a přezouvá v šatnách před a po Tv
4. dodržuje dopravní předpisy při skupinovém přemísťování na venkovní cvičišťě

Školní výstupy

1. dokáže se sám převléknout a přezout v šatně
2. dodržuje základní hygienické návyky při Tv
3. reaguje na pokyny a povely učitele

Učivo

Bezpečnost při pohybových činnostech
Organizace při Tv
Hygiena
Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
Organizace a bezpečnost v šatnách před a po Tv
Zásady jednání a chování při pohybových činnostech
Předcházení úrazům

Průřezové téma

OSV 1 Seberegulace a sebeorganizace
OSV 8 Komunikace

I. období – 2. ročník

Na konci druhého ročníku žák

Očekávané výstupy

1. ukázněně reaguje na pokyny a povely učitele
2. organizovaně připravuje a uklízí pomůcky, náčiní a nářadí
3. je schopen sebekontroly při pohybových činnostech
4. spoluúčastní se při poskytování záchrany při cvičení

Školní výstupy

1. zvládá organizační a bezpečnostní zásady při pohybové činnosti
2. osvojí si nové pohybové dovednosti
3. naučí se správné držení těla

Učivo

Bezpečnost při pohybových činnostech

Příprava a úklid náradí, náčiní a pomůcek
Hygiena při Tv
Pitný režim
Zdravotně zaměřené činnosti
Správné držení těla
Příprava organismu před pohybovou činností
Uvolnění po zátěži

Průřezové téma

OSV 1 Seberegulace a sebeorganizace
OSV 8 Komunikace

I. období – 3. ročník

Na konci třetího ročníku žák

Očekávané výstupy

1. reaguje na smluvené signály a povely
2. jedná v duchu fair play – dodržuje pravidla her a soutěží
3. respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví a zdravotně oslabené spolužáky
4. spolupracuje při skupinových pohybových činnostech a soutěžích

Školní výstupy

1. dodržuje pravidla her a soutěží
2. cíleně zlepšuje svoji tělesnou zdatnost
3. zapojuje se aktivně do skupinových cvičení

Učivo

Bezpečnost při pohybových činnostech
První pomoc v podmínkách Tv
Pravidla pohybových her a soutěží
Základní tělocvičné názvosloví
Pohybový režim žáků – délka a intenzita pohybu
Rozcvičení před a relaxace po intenzivní zátěži

Průřezové téma

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí
Psychohygiena

Vzdělávací obor Tělesná výchova

I. období – 1. – 3. ročník

Na konci prvního období základního vzdělávání žák

Očekávané výstupy

1. ovládá základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály a gesta
2. zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině – usiluje o jejich zlepšení
3. spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech a soutěžích
4. spojuje pravidla každodenní činnosti se zdravím a využívá nabízené příležitosti
5. projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

Školní výstupy

1. vystupuje organizovaně a řídí se pokyny učitele
2. dodržuje bezpečnost při cvičeních v tělocvičně i v přírodě
3. dokáže cílevědomě zlepšovat svou tělesnou zdatnost a výkony
4. umí dodržovat pravidla pohybových her a soutěží

Učivo

Pořadová cvičení a organizace žáků

Osvojování a plnění povelů při Tv

Základní postoj, nástupy

Zástup, řada, družstvo, značky

Chůze v útvaru, pochod

Základy gymnastiky

a/ průpravná, kondiční, koordinační, vyrovnávací a relaxační cvičení

prostná cvičení jednotlivce v jednoduchých sestavách – zaměření na posílení, uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin

b/ akrobacie

průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed – kotoul vpřed

průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad – kotoul vzad / zpočátku na mírně šikmé ploše/

c/ cvičení s náčiním

švihadlo – opakované přeskoky snožmo a střídnož

cvičení s kroužky, s tyčemi, s kostkami, s malými gumovými míči – sestavy

d/ cvičení na nářadí

lavičky – chůze, běh, podlézání, přelézání a přeskoky, opakované výskoky a seskoky, cvičení rovnováhy a celkové obratnosti

šikmo zavěšená lavička na žebřinách – vylézání, vybíhání, sjíždění

žebřiny – vystupování a sestupování, ručkování, cvičení ve visu na žebřinách, sed, leh – posilovací cviky

žebřík – vystupování, sestupování, ručkování a seskoky

využití bedny jako překážky – vystupování, výskoky a seskoky, prolézání a probíhání dílů bedny, skládání a rozkládání bedny, přeskoky jednotlivých dílů bedny položených na zemi

přeskok – nácvik odrazu z trampolíny / odraz snožmo / - výskok na bednu

- nácvik odrazu z odrazového můstku

- výskok snožmo na bednu, zánožka

- nácvik roznožky přes kozu / 3. roč. /

hrazda – ručkování ve visu a výskok do vzporu / 3. roč./

kladina / kladinka / - chůze s dopomocí

- šplh – šplh na tyči s přírazem – nácvik
- šplh na výkon / spouštění ručkováním /
  - nácvik a provádění šplhu na laně / 3. roč. /
  -

e/ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti

rytmická gymnastika a tanec – cvičení jednotlivce i skupin na místě i za pohybu bez náčiní
rytmizace jednotlivých pohybů paží, nohou i trupu podle říkadel, písní a hudebního doprovodu – pěstování koordinace svalového napětí a uvolnění celého těla v lehu na zádech i na hudební signály – rytmizovaná chůze a běh s využitím prostoru i s obměnami tempa – pohybově prostorové vyjádření hudebních pojmů tiše – silně, pomalu – rychle, nízko – vysoko – přísunný krok s obměnami tempa – využití tanečních prvků lidových tanců 2/4, 3/4 takt, pohybová improvizace na hudební předlohu

Průpravné úpoly

- plné míče 1 kg – přenášení, koulení a podávání na místě i za pohybu
- lano – přetahování jednotlivců i družstev
- průpravné pohybové hry – přetlačování jednotlivců i družstev

Základy atletiky

- průpravná běžecká cvičení, pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti a startovní reakce
- rychlý běh 30 – 60 m
- polovysoký start – 1. roč., nízký start – 2. a 3. roč.
- rychlé starty z různých poloh
- motivovaný běh v terénu i přes překážky
- vytrvalostní běh postupně až do 12 min
- skok do dálky z místa a z chůze – 1. a 2. roč.
- skok do dálky z rozběhu – 2. a 3. roč.
- hod míčkem z místa – 1. roč.
- hod míčkem z chůze 2. a 3. roč.

Pohybové hry

- postupné osvojování herních pravidel, pochopení významu kolektivní spolupráce – honičky, hry obratnosti, míčové hry zaměřené na koulení, házení a chytání a hry spojené s rychlým během

Základy sportovních her

- míčová průprava – držení míče jednoruč, obouruč, nadhazování a chytání míče na místě i za pohybu, podávání míče na místě i za pohybu, dribling na místě, základní přihrávky rukou i nohou ve dvojicích, házení a chytání míče ve dvojicích ve 3. roč. – dribling za pohybu, zjednodušené sportovní hry / základy přehazované a vybíjené / závodivé hry s míčem, střelba na koš, na branku
- základy hry s pálkou a základy florbalu

Plavání

- základní plavecká výuka v bazénu za vedení plaveckých instruktorů – 10 dvouhodinových lekcí za školní rok v každém ročníku

Sáňkování, jízda na bobech, bruslení

hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích / příležitostně na zimním stadionu /

Průřezové téma

OSV 1.Poznávání lidí
Seberegulace a sebeorganizace
OSV 8 Komunikace
VDO 2 Občanská společnost a škola

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví

II. období – 4. ročník Na konci 4. ročníku žák

Očekávané výstupy

2. ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu a rozvoji tělesných orgánů
3. uvědomuje si různé funkce pohybu a využívá je za pomoci učitele a rodičů v denním režimu
3. umí ošetřit i drobné poranění a přivolat lékaře

Školní výstupy

4. samostatně zvládá činnosti spojené s přípravou a průběhem hodin Tv
5. ovládá první pomoc při drobných úrazech a poraněních
6. bezpečně se pohybuje a správně chová i v méně známých prostorech / např. bazén, kluziště apod /

Učivo

Výchova ke správnému držení těla
Organizace a bezpečnost ve všech prostorech určených pro výuku Tv
Význam přípravy organismu před cvičením
Osobní hygiena při různých pohybových aktivitách

Průřezové téma

OSV 1 Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
OSV 8 Komunikace
VDO 2 Občanská společnost a škola

II. období – 5. ročník

Na konci 5. ročníku žák

Očekávané výstupy

1. zná zásady fair play chování při hrách a soutěžích, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
2. organizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
3. umí změřit základní pohybové výkony
4. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště

Školní výstupy

1. cíleně zlepšuje svou tělesnou zdatnost
2. zná a dodržuje pravidla všech her a soutěží
3. odmítá kouření, alkohol a drogy jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím
4. provozuje podle svých schopností rekreační a výkonnostní sport

Učivo

Výchova k dodržování pravidel fair play při Tv
Ekologické chování při Tv a sportu v přírodě
Kultivované chování k opačnému pohlaví
Osobní hygiena při všech pohybových aktivitách
Seznámení se škodlivým vlivem kouření, alkoholu a drog na lidský organismus

Průřezové téma

OSV 2 Psychohygiena
OSV 8 Komunikace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
MEV 6 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení

Tělesná výchova

II. období – 4 – 5. ročník

Na konci druhého období základního vzdělávání žák

Očekávané výstupy

1. zvládne v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti
2. projevuje samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
3. jedná v duchu fair play, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům
4. respektuje při pohybové činnosti opačné pohlaví
5. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště

Školní výstupy

1. aplikuje osvojené pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
2. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
3. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
4. umí posoudit osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny
5. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu

Učivo

Pořadová cvičení a organizace žáků

Postupné rozvíjení smyslů pro organizovanost, kázeň a schopnost podřídit jednání jednotlivce zájmu celku
Zvyšování nároků na přesnost plnění povelů při Tv
Cvičení v nástupovém a pochodovém tvaru
Nácvik obrátů v útvaru

Základy gymnastiky

a/ průpravná, kondiční, koordinační, vyrovnávací a relaxační cvičení
protahovací a napínací / strečinkové / cvičení – vytrvalostní a dechová cvičení – sestavy průpravných cvičení – cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti – vyrovnávací cvičení pro správné držení těla

b/ akrobacie

různé obměny kotoulu vpřed a kotoulu vzad

průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou a stoj na rukou s dopomocí

dívky – průpravná cvičení a nácvik přemetu stranou a stoje na hlavě, akrobatické sestavy

c/ cvičení s náčiním

švihadlo – protahovací cviky, opakované série přeskoků všemi způsoby

cvičení s tyčemi, s kruhy, s volejbalovými a plnými míči – sestavy

d/ cvičení na nářadí

lavičky – výskoky a seskoky, opakované přeskoky, přenášení, otáčení a přendávání laviček v družstvech, překážkové dráhy

šikmo zavěšená lavička na žebřinách – vyběhání, ručkování, různé druhy sjíždění

žebřiny – posilování, cvičení ve visu, ručkování, seskakování z větší výšky na žíněnku

žebřík – ručkování, prolézání mezer, chůze po žebříku, seskoky

cvičení s využitím bedny – výskoky a seskoky, různé druhy seskoků / i s využitím trampolíny nebo odrazového můstku /, kotoul na bedně, využití bedny při překážkové dráze

přeskok -   nácvik gymnastického odrazu z můstku

                  přeskok 2 – 4 dílů bedny odrazem z trampolíny

                  roznožka přes kozu našť

                  skrčka přes kozu / bednu / našť – odraz z můstku nebo trampolínky

hrazda – výskok do vzporu, přešvih do svisu střežhlav, závěs v podkolení a nácvik výmyku – posilování / shyby /

kladina – chůze bez dopomoci, přeskok
šplh na tyči – nácvik techniky a rychlosti
šplh na čas
šplh na laně

e/ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti

cvičení bez náčiní i s náčiním / míč, šátek apod / při hudebním nebo rytmickém doprovodu – základní hudebně pohybové vztahy / rytmus, tempo, takt, melodie / -
obměny tempa a rytmu – názvy základních lidových a umělých tanců – základní taneční krok dvoudobý a třídobý – krok poskočný, přísunný, přeměnný – držení partnerů při tanci, vzájemné chování při tanci – estetické držení těla

Průpravné úpoly

lano – přetahování jednotlivců družstev
plné míče 1 – 2 kg – posilování formou rozcvičky – přenášení, koulení a podávání na místě i za pohybu
průpravné pohybové hry – přetlačování jednotlivců i družstev
základy sportovních zápasů / volný styl /

Atletika

průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda
nízký start – běh na 60 m
motivovaný běh v terénu do 15 min – vytrvalostní běh na dráze do 1000m – běh na 12 min
skok do dálky z rozběhu – postupně odraz z břevna
skok do výšky z krátkého rozběhu
hod míčkem z rozběhu – technika spojení rozběhu s odhodem

Pohybové hry

základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním
honičky, štafetové závody, soutěživé a bojové hry – míčové honičky – využití přírodního prostředí pro pohybové hry

Sportovní hry

základní pojmy, základní označení a vybavení hřišť – pravidla zjednodušených sportovních her, spolupráce ve hře – základní organizace utkání / losování, zahájení hry, počítání skóre, ukončení utkání /
utkání podle zjednodušených pravidel / minifotbal, minibasketbal, miniházená, přehazovaná /
přihrávka jednoruč a obouruč, přihrávka vnitřním nártem – pohyb s míčem a bez míče – chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy – vedení míče nohou, driblinkem – střelba na branku
basketbalový driblink – střelba na koš
utkání ve florbale, základy křfbalu a lakrosu

Plavání

rozšiřující plavecká výuka v bazénu za vedení plaveckých instruktorů – 10 dvouhodinových lekcí za školní rok v každém ročníku

Sáňkování, jízda na bobech

hry na sněhu, sjezd a slalom

Bruslení

příležitostně na zimním stadionu
průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích – závodivé hry na bruslích / slalom, štafety / - jízda vpřed, vzad, zastavení, zatáčení, přešlapování – jízda na rychlost, vytrvalost

Lyžování

příležitostně podle sněhových podmínek
chůze, obraty, výstupy, mírné sjezdy, zastavování

Průřezové téma

OSV 1 Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Poznávání lidí

Komunikace

VDO 2 Občanská společnost a škola

MEV 6 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení

Příloha č. 11

Pracovní vyučování

Charakteristika vzdělávací oblasti

Pracovní vyučování postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Pracovní vyučování je rozděleno na 1. stupni na čtyři tématické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Přípravu pokrmů, které jsou pro školu povinné.

I. období – 1.-3. ročník

1. Práce s drobným materiálem

Učivo : vlastnosti materiálů ,přírodniny, papír ,modelovací hmota, textil/, pracovní pomůcky a nástroje, jednoduché pracovní operace, lidové zvyky a tradice

Očekávané výstupy: Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje, náčiní vzhledem k použitému materiálu. Udržuje pořádek na pracovišti, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Průřezová témata: 1.OSV – Sebepoznávání
2.OSV – Psychohygienu

Kontrola: Dokáže vytvořit dle svých schopností na základě vlastní představivosti výrobek z daného materiálu. Vytváří jednoduché výrobky v duchu lidových tradic, dodržuje pravidla bezpečnosti práce a hygieny, udržuje pořádek na pracovišti.

2.Konstrukční činnosti

Učivo: stavebnice / plošné, prostorové, konstrukční/ , sestavování modelů

Očekávané výstupy: Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.

Průřezová témata: 1. OSV- Řešení problémů
1. OSV. Komunikace
2 .MEV- Práce v realizačním týmu

Kontrola: Dokáže pracovat se stavebnicí samostatně nebo ve skupině, sestaví jednoduché modely.

3.Pěstitelské práce

Učivo: základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen

Očekávané výstupy: Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny / pokojové, letničky, trvalky/.

Průřezová témata: 1.OSV – Komunikace
1.OSV- Psychohygienu
5.EV - Problémy životního prostředí

Kontrola. Pečuje o pokojové a venkovní rostliny, pěstuje rostliny ze semen, ošetřuje je během vegetace/zálivka, okopávání, přihnojování, pletí/.

4.Příprava pokrmů

Učivo: základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

Očekávané výstupy: Orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování, připraví jednoduchý pokrm

Průřezová témata: 1.OSV-Psychohygienu
1.OSV-Komunikace
5.EV –Lidské aktivity, problémy životního prostředí

Kontrola: Dokáže vkusně upravit stůl pro jednoduché stolování, připravit jednoduchý pokrm, slušně se chovat u stolu.

II. období

4.-5. ročník

1.Práce s drobným materiálem

Učivo: vlastnosti materiálu / přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, drát, fólie /, pracovní pomůcky a nástroje./ funkce, využití /, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, lidové zvyky, tradice, řemesla

Očekávané výstupy: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu, využívá při práci s různým materiálem prvky lidových tradic, volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.

Průřezová témata: 1. OSV – Psychohygienu
1.OSV - Komunikace
1.OSV. . Občanská společnost

Kontrola. Dokáže vytvářet jednoduché výrobky z daného materiálu, používá vhodné pracovní pomůcky a nástroje, dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci, na pracovišti udržuje pořádek.

2. Konstrukční činnosti

Učivo:stavebnice / plošné, prostorové,konstrukční/, sestavování modelů,práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy: Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při úrazu.

Průřezová témata:1. OSV Komunikace
1.OSV Sebepoznávání
6.MEV Práce v realizačním týmu

Kontrola: Dokáže sestavit a zpětně demontovat jednoduchý model podle slovního návodu nebo předlohy, doplňuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

3. Pěstitelské práce

Učivo: Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo a sadba, pěstování rostlin v místnosti a na zahradě,/okrasné rostliny, léčivky, koření zelenina/,pěstování pokojových rostlin, rostliny jedovaté, narkotické , alergie

Očekávané výstupy: Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, ošetřuje podle daných zásad pokojové i venkovní rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje, náčiní. Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, poskytuje první pomoc při úrazu.

Průřezová témata: 1.OSV Komunikace
1.OSV Psychohygieny
5.EV lidské vztahy, problémy životního prostředí

Kontrola: Pečuje o pokojové a venkovní rostliny, pečuje o zeleň v okolí školy, dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

4. Příprava pokrmů

Učivo: základní vybavení kuchyně, výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování, technika v kuchyni / historie a význam /

Očekávané výstupy. Orientuje se v v základním vybavení kuchyně, připraví jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch,dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.

Průřezová témata: 1. OSV Psychohygieny
1.OSV Komunikace

5.EV Lidské aktivity, problémy životního prostředí

Kontrola: Připraví jednoduchý pokrm, prostře stůl, slušně se chová při stolování, dodržuje pořádek na pracovišti, dbá hygieny a bezpečnosti při práci.